

DE KORHAAN

20-05

Jaargang 28, Nummer 5
December 1994

In dit nummer:

- * Putter: Vogel van het jaar 1995
- * De Nijlgans is een blijvertje
- * Oeverzwaluw heeft het moeilijk

DE KORHAAN

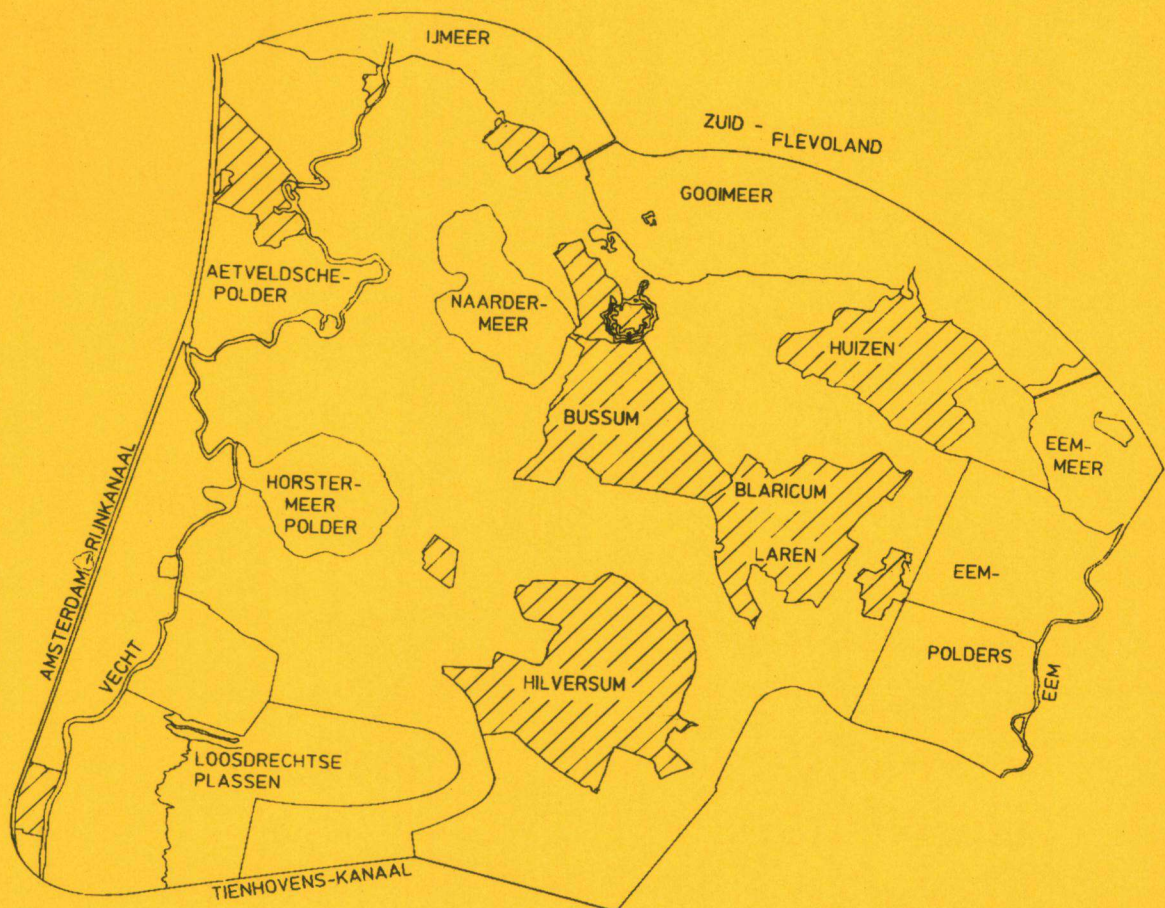
Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

Redactie	: Wim Duurland Willem-Jan Hoeffnagel Pieter Schut Ruud Willemstein	
Redactieadres	: Menno Simonszof 84 1216 LM Hilversum	035-217222
Verzending en ledenadministratie	: Bep Dwars-Van Achterbergh Prinsenstraat 15 1211 LS Hilversum	035-233973
Advertenties	: Jacques Meijer Molenpad 19 1381 EC Weesp	02940-16502
Druk	: Grafisch Centrum Tomingroep, Hilversum.	

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren copy: uiterlijk 1 februari.

ISSN: 0929-8762

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de Voorzitter	130
De Nijlgans is een blijvertje in het Gooi en de Vechtstreek	131
Ringen onthullen herkomst van Ooievaars in Eempolders	135
Vogelvriendelijke boeren in het zonnetje gezet	136
Natuurmonumenten helpt de Korhaan	136
Huisvestingsmoeilijkheden voor Oeverzwaluw in 1994	137
Putter: Vogel van het jaar 1995	138
Vissers maken Aalscholvers zwart	139
Telpost Corversbos en de Noordhollandse vogeltrekdag	140
Motieven en strategieën van dierenbeschermers en jagers	143
De mening van de lezers	144
Subgroep Communicatie brengt vogelwerkgroep in de kijker	145
Gierzwaluwcoördinator gezocht	146
Een mooie ochtend op de plassen van Botshol	147
Geringde Jan, Nicolaan en Beppendief in Falsterbõ	148
Een prachtige herfstochtend tussen Muiderberg en Muiden	151
Vogelwet 1936 gewijzigd	152
Nieuwbouw vogelasiel begonnen	155
Haantjes	155
Programma	156
Mutaties ledenbestand	157
Ontvangen literatuur	158
Veldwaarnemingen	159

Van de Voorzitter

Op 1 november werd het excursieprogramma voor volgend jaar besproken. Behalve een aantal vaste excursies zijn er ook een aantal naar nieuwe bestemmingen, zodat er een gevarieerd programma wordt aangeboden. De reeks traditionele weekendexcursies naar de Waddeneilanden wordt, althans in 1995, onderbroken. Wij steken dit jaar de Waddenzee namelijk niet over, maar er worden wel aantrekkelijke alternatieven aangeboden.

Hoewel we gelukkig nog steeds op een vaste kern van excursieleiders een beroep kunnen doen, zou het bestuur graag zien dat deze groep wordt aangevuld, want de meeste excursieleiders zijn ook nog betrokken bij diverse andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld de inventarisaties, zodat het toch wel eens moeilijk is om voldoende mensen te vinden voor al het werk.

Onder onze leden zijn ongetwijfeld wel mensen die de huidige groep excursieleiders bij hun werk heel goed zouden kunnen gaan assisteren en te zijner tijd eventueel een deel van dat werk over zouden kunnen gaan nemen.

Mensen die hier aan mee willen gaan werken, zullen natuurlijk, zolang dat nodig is, samen met ervaren excursieleiders worden ingedeeld en zo in de gelegenheid gesteld worden eerst wat meer ervaring met dat werk op te doen. Bovendien zal er van tijd tot tijd op werkavonden aandacht besteed worden aan specifieke onderwerpen die potentiële nieuwe excursieleiders kunnen helpen bij het leiden van een groep. Van enkele mensen is reeds bekend dat zij wel belangstelling hebben om in de toekomst mee te gaan werken. Aan hen zal binnenkort gevraagd

worden zich op te geven om mee te helpen aan één of meer excursies uit het nieuwe programma. Indien u ook belangstelling hebt om aan deze activiteiten mee te gaan doen, dan kunt u zich opgeven bij Joke van Velsen.

De Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), waarbij ook onze Vogelwerkgroep is aangesloten, heeft onlangs een nieuwsbrief uitgegeven waarin veel lezenswaardigs staat op het gebied van de natuurbescherming. In de vorige Korhaan is van de verschijning van dit blad reeds melding gemaakt. Ik kom er nog even op terug, omdat er onder andere in het eerste nummer ook een concept-standpunt is opgenomen ten aanzien van populatiebeheermaatregelen voor Nijlganzen en ten aanzien van het gebruik van mestinjectietechnieken. Kort samengevat komt het standpunt ten aanzien van Nijlganzen, een niet inheemse soort die volgens sommigen af en toe tamelijk agressief tegen andere soorten zou optreden, er op neer dat de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden, maar dat er vooralsnog geen aanleiding is om populatiebeheermaatregelen te rechtvaardigen. In deze Korhaan kunt u een uitgebreid artikel lezen over de Nijlgans in ons werkgebied. Dit artikel is ook een bijdrage aan de discussie die SVN graag wil voeren.

Over het gebruik van mestinjecteurs maakt de SVN zich grote zorgen. Bij het huidige grondgebruik kunnen de meeste weidevogelsoorten hun aantallen nauwelijks op peil houden. Door het verplicht stellen van mestinjecteurs is de belasting op

de broedpercelen van weidevogels nog drastisch toegenomen. Vooral in kleigebieden, waar geen nestbeschermingsactiviteiten worden uitgevoerd, moet worden gevreesd dat deze maatregel voor de broedmogelijkheden desastreuze gevolgen zal hebben. Er is dringend behoefte aan een evaluatie van deze maatregel en er zal moeten worden gezocht naar alternatieven. Een van de mogelijkheden is het gebruik van lichtere en wendbaarder machines, die nu echter wettelijk nog niet zijn toegelaten.

Evenals in vorige jaren is er ook voor het komende jaar weer een 'Vogel van het jaar' gekozen. In 1995 zal dat de Putter zijn. Hoewel de Putter een heel opvallend getekend verenkleed heeft en door de meeste vogelaars gemakkelijk herkend wordt, bestaat de indruk dat deze soort toch nog heel gemakkelijk aan de aandacht ontsnapt en er dus relatief weinig waarnemingen van worden geregistreerd. In het komend jaar zal er aan het leren herkennen van deze soort speciaal aandacht geschonken worden, zodat zoveel mogelijk leden kunnen helpen aan het in kaart brengen van deze soort in ons werkgebied. Fred van Klaveren heeft zich bereid verklaard in 1995 de 'Vogel van het jaar activiteiten' te coördineren. Elders in deze Korhaan vindt u een inleiding van hem over dit onderwerp.

Tenslotte wens ik u allen prettige feestdagen en een goed 1995 toe.

Rob Kole.

De Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*) staat ter discussie. Niet iedereen is gelukkig met de komst van deze vogel in het vrije veld. De Nijlgans is in de jaren zeventig ontsnapt uit watervogelcollecties in het westen van ons land. Nu zijn er al zeker 700 broedparen in het wild vastgesteld, waarvan ongeveer zestig in ons werkgebied. Moeten we daar blij mee zijn of niet?

Pieter Schut

De Nijlgans is een blijvertje in het Gooi en de Vechtstreek

Het enige onderzoek naar de Nijlgans in het werkgebied van de vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken werd begin jaren tachtig verricht, in het kader van de avifauna Vogels tussen Vecht en Eem. Ook zonder diepgaand onderzoek valt natuurlijk vast te stellen dat sindsdien de status van de Nijlgans drastisch veranderd is. De vogel werd aange-merkt als onregelmatige broedvogel en zomergast in zeer klein aantal (1 tot 5 exemplaren). Het leek gewenst de groei nader te onderzoeken en te beschrijven. Daarnaast wil dit stuk een bijdrage leveren in de discussie over "exoten" en over het vermeende agressieve gedrag van Nijlganzen ten opzichte van andere vogels. Om een standpunt van onze vogelwerkgroep ten aanzien van de Nijlgans is gevraagd door de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN).

METHODE

Als onderzoeksmethode heb ik gekozen voor uitgebreid literatuuronderzoek en onderzoek van de beschikbare veldwaarnemingen in het archief van onze vogelwerkgroep. Zo kan een beeld gegeven worden van de recente geschiedenis en de enorme groei. Helaas is intensief

Nijlgans

onderzoek naar agressief gedrag door de Nijlgans in Gooi en Vechtstreek (nog) niet mogelijk geweest, maar de beschikbare gegevens bevestigen wel de landelijke trend op dit gebied. Hierover verderop meer.

BROEDBIOLOGIE

Volgens de wetenschappelijke naam (*Alopochen*) zou de vogel eigenlijk Vosgans moeten heten, een naam die ook nog wel gebruikt wordt. De naam Nijlgans is afgeleid van 'aegyptiacus' = van Egypte. Ook op die naam valt wat af te dingen, want de vogel komt verspreid voor over het gehele Afrikaanse continent, van de Nijl tot de Kaap. Trouwens, een gans is de Nijlgans ook al niet. Hoewel hij iets groter is (ongeveer 70 cm.)

is hij nauwer verwant aan de Casarca en de Bergeend. De Nijlgans voelt zich het beste thuis in een parklandschap. Plekken waar bos, weiland en zoet water elkaar afwisselen hebben een sterke voorkeur. Hij nestelt zowel in struikgewas of gras als op hoger gelegen plekken. In Boxtel is een broedgeval bekend in een kerktoeren. Daarnaast zijn ook broedgevallen bekend in een torenvalkkast, op een oud haviksnest en op ooievaarsnesten. Het bezetten van ooievaarsnesten is onder meer geconstateerd in Deest, Noordwijk, Warmond en in Ooij bij Nijmegen (med. D.A. Jonkers). Broedplaatsen worden al tussen eind januari en eind maart ingenomen.

De Nijlgans eet louter plantaardig voedsel. Van predatie door de Nijlgans op jonge vogels is dus geen sprake. Als begrazer van jonge, groene weiden maakt hij zich niet erg populair bij boeren. In dit verband dringt zich de vergelijking met de Knobbelswaan op, een soort waarmee de Nijlgans vaak samen gezien wordt na het broedseizoen. De omstandigheden om tot snelle vermenigvuldiging te komen, zijn over het algemeen voor de Nijlgans zeer gunstig.

Vogels die drie jaar oud zijn broeden doorgaans twee maal in het seizoen. Het gemiddelde aantal pullen per broedsel is 6,5, maar uit de Nieuwe Polderplas in Loosdrecht is een melding bekend van een paar met elf donsjongen (J. de Jonge, 4-5-1989). Een paar bij Wassenaar zag zelfs kans om in een broedseizoen 19 jongen groot te brengen.

Het bebroeden van de eieren duurt een maand. Een vroeg broedresultaat werd gezien door Adri Vermeule, die al op 25 maart 1994 Nijlganzen met jongen waarnam op het landgoed Bantam. Het broedsucces wordt verder versterkt, doordat Nijlganzen in het broedseizoen zeer agressief optreden tegen elk gevaar dat hun nest zou kunnen bedreigen. Deze afweer zorgt er voor dat mogelijke predatoren het wel laten om jonge Nijlganzen te bedreigen.

GESCHIEDENIS

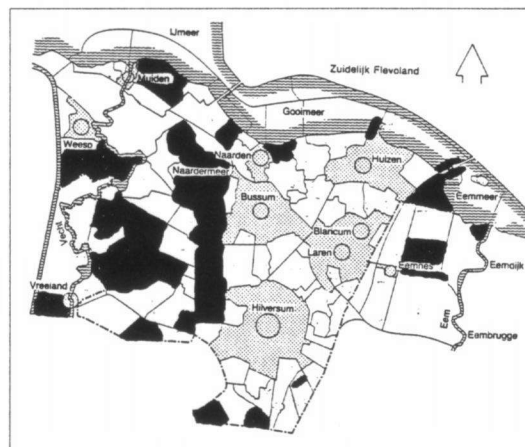
De Nijlgans is niet op eigen kracht naar Nederland gekomen. De vogel is geïmporteerd en wordt al sedert de zeventiende eeuw als siervogel in ons land gehouden.

De geschiedenis van de Nijlgans in de (vrije) Nederlandse avifauna is nog jong. Eind jaren zestig ontsnapten diverse exemplaren uit watervogelcollecties in de omgeving van Den Haag en sinds 1969 wordt de soort vrij broedend in de duinen aangetroffen. Behalve in Nederland bestaat in dit deel van de wereld ook in Engeland een verwilderde populatie.

De eerste waarneming in het Gooi stamt uit 1977 en vond plaats in de Horstermeer (15-3-1977, E. de Haan e.a.). Vrij snel hierna volgden meer waarne-

mingen. Het eerste broedgeval werd in 1981 vastgesteld in het Ankeveense Plassengebied. Een paar met twee juvenielen werd meermalen gezien langs het Bergse Pad (11-5-1981, A. Pluister). In het daaropvolgende jaar zijn de eerste meldingen van broedgevallen in de 's-Gravelandse landgoederen Boekesteyn en Schaep en Burgh. In het Vechtplassengebied en de 's-Gravelandse landgoederen is de Nijlgans inmiddels niet meer weg te denken. Kennelijk wordt in deze gebieden het perfecte biotoop gevonden.

Hoewel er, behalve in het Vechtplassengebied in de terreinen van Natuurmonumenten, nog nooit gericht onderzoek is gedaan naar het broeden van de

Figuur 1. Waarnemingsplaatsen (zwart) van de Nijlgans in het Gooi en omstreken.

Nijlgans, kan er toch wel het een en ander gezegd worden over de huidige aantallen, met behulp van de vele waarnemingen die bekend zijn in ons archief. Dit leidt tot de conclusie dat er in 1994 tussen de 46 en 65 broedgevallen waren in ons werkgebied. De aantallen zijn nader uitgewerkt in Tabel 1. Uiteraard is dit een voorzichtige schatting. De kans is groot dat specifiek broedvogelonderzoek tot aanzienlijk hogere aantallen zal lei-

den, zoals ook blijkt uit het onderzoek van De Wijs (1993) in het Vechtplassengebied.

Tabel 1. Geschatte aantallen broedparen van de Nijlgans in het Gooi en omstreken.

Vechtplassengebied	28-32
Naardermeer	2- 3
Polders rond Weesp en Muiden	2- 4
Loosdrechtse Plassen	4- 6
Naarden (Vesting)	1- 2
Eempolders	2- 5
's-Gravelandse landgoederen	6-11
Egelshoek	1- 2
TOTAAL	46-65

De gemiddelde dichtheid per 100 hectare is het hoogst in het gebied Kortenhoef-westzijde (4.7) en de 's-Gravelandse landgoederen (3.5). De gemiddelde dichtheid, berekend over het gehele werkgebied (29.000 ha.) is 0.44.

P.L. Meininger (in Teixeira et al.) schatte de totale Nederlandse populatie in 1977 op tussen de 30 en 50 paar. Ruitenbeek noemde in 1990 al hogere aantallen louter voor de provincie Noord-Holland en nu kunnen we vaststellen dat de landelijke aantallen van 1977 alleen in Gooi en Vechtstreek al worden overtroffen. Een stormachtige groei dus. Costers (1994) schat het aantal broedparen in Nederland

inmiddels op tussen de 300 en 700 en van afname van de groei is nog geen sprake. De Nijlgans is een blijvertje geworden.

AGRESSIE

De onstuitbare opmars van deze exoot wordt niet door iedereen met gejuich ontvangen en dat heeft te maken met de vele verhalen die er bestaan over het agressieve gedrag van de Nijlgans. Dat zou er toe leiden dat de oorspronkelijke broedvo-

gels uit hun gebied verdreven worden en dat hun plekje door deze nieuweling wordt ingenomen.

De gruwelijkste verhalen gaan over in gevangenschap levende Nijlganzen. Er is geconstateerd dat ze Wilde eenden, Meerkoet, Waterhoen, Merels, Spreeuwen, Huismussen, Ekster en zelfs een marmot door verdrinking om het leven hebben gebracht. Agressie die de dood ten gevolg had is ook bekend ten opzichte van pullen van Bergeend en Lepelaar.

Uit de literatuur dringt zich echter de conclusie op dat het met de agressie van de Nijlgans in de vrije natuur nogal meevalt. De vogel kan zich weliswaar zeer onhebbelijk gedragen, met name tegenover soortgenoten, Bergeenden en Wilde eenden, maar in zekere zin is het verdigen van het eigen territorium een uitermate natuurlijke dwang, die van vrijwel alle vogelsoorten bekend is.

Toch zijn er natuurlijk ook vraagtekens te plaatsen bij dit gedrag, wanneer dit ten koste gaat van de broedgelegenheid van de oorspronkelijke bewoners van een bepaald territorium. Zo verjoeg in Deest in 1994 een op een ooievaarsnest broedend paar Nijlganzen een paar Ooievaars dat het nest wilde bezoeken (med. D.A. Jonkers).

In het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken zijn de volgende gevallen van agressie bekend. Alle waarnemingen zijn gedaan in 's-Graveland.

1. 18-03-1988: 's-Gravelandse belt, 's-Graveland. Twee Nijlganzen reageerden zeer agressief naar overvliegende Bergeenden. (A. van Klaveren).

2. 30-05-1992: 's-Gravenhoek (Bantam), 's-Graveland. Paartje met vier juvenielen gedroeg zich agressief (geluid, weggagen) t.o.v. ander paartje. (P. Schut).
3. 07-06-1992: Gooilust, 's-Graveland. Foeragerend paar werd met veel misbaar verjaagd door ander paar. (H. Hoefkens).
4. 1992: 's-Gravelandse landgoederen, 's-Graveland. Diverse malen agressie tegenover soortgenoten en andere vogels geconstateerd. (I. Wiegel).
5. 08-04-1993: Achttien Morgen (Noordereinde), 's-Graveland. Nijlgans achtervolgde paartje Bergeend. (P. Schut).

Uiteraard is de kwantiteit van deze gegevens te laag om er al te rigoureuze consequenties aan te verbinden. Daarom verdient het aanbeveling nader onderzoek te verrichten naar het gedrag van de in vrijheid levende Nijlgans.

WAT ZIJN EXOTEN?

"Exoten (of exotische vogels) zijn door toedoen van de mens geïntroduceerde vogelsoorten of (kweek-)vormen van vogels die niet tot onze avifauna behoren of daartoe in historische tijd niet behoorden en die op natuurlijke wijze ons land nooit bereikt zouden hebben."

(Definitie van de Natuurbeschermingsraad).

Het bestuur van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland wil de aanwezigheid van de Nijlgans niet langer als "overlast" betitelen. In een concept-

standpunt over de Nijlgans in het blad De Smient Vliegt Uit van september 1994 stelt de SVN, na ampele raadpleging van de aangesloten vogelwerkgroepen, populatiebeheermaatregelen niet nodig te vinden. "De SVN stelt zich op het standpunt dat zij gedragsontwikkelingen en de populatiedynamica van de Nijlgans nauwlettend zal volgen: met interesse en niet uit hoofde van argwaan".

Daarmee lijkt er een kentering te komen in de discussie over faunavervalsing door exoten. De Nie (1993) spreekt van vooroordelen en koudwatervrees bij natuurbeschermers ten opzichte van exotische vogels. In Nederland zijn zeker vijftig exotische vogelsoorten in het wild waargenomen, op een totaal van 428 soorten die wij in ons land als inheems beschouwen. De Nie vindt dat veranderingen bij de natuur horen. Levensgemeenschappen zijn nu eenmaal dynamisch. Ook zonder toedoen van de mens verplaatsen soorten zich, zoals bijvoorbeeld de Buidelmees en de Roodmus. Van den Bergh (1993) vraagt echter om de problemen van de Nijlgans niet te verontachtzamen. De vogel kan een negatieve invloed hebben op de stand van watervogels, gedraagt zich ook hinderlijk agressief ten opzichte van vee, bevult grasland en zorgt voor schade aan de grasopbrengst op plaatsen waar zich groepen vogels ophouden. Als deze problemen uit het oog verloren worden, zullen mensen met geweren snel klaar staan om in te grijpen. Waakzaamheid is dus geboden.

Overigens behoort de Nijlgans tot het zogenaamde onbejaagbare wild. Er mag dus niet zomaar op Nijlganzen geschoten worden.

GROEPEN

Na het broedseizoen zwerven Nijlganzen in grote groepen door het land. In dit gebied is de grootst waargenomen groep een familie van 23 Nijlganzen, gezien op het Eemmeer ten oosten van de Stichtse Brug (Zie tabel 2).

In het winterhalfjaar zoeken Nijlganzen gemeenschappelijke ruiplaatsen op, waar de vogels groepsgewijs de slagpenrui doormaken. In onze omgeving zijn geen ruigebieden bekend. Wel bijvoorbeeld langs de Gelderse IJssel. In een rui gebied bij Doesburg werden meer dan 300 Nijlganzen bij elkaar geteld.

CONCLUSIES

In het werkgebied van de vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken broeden jaarlijks rond de zestig paren Nijlganzen. Dit aantal groeit nog gestaag verder. De belangrijkste broedgebieden zijn de Vechtplassen en de 's-Gravelandse landgoederen. De status "onregelmatige broedvogel" uit Vogels tussen Vecht en Eem moet worden aangepast. De Nijlgans is inmiddels een "vrij schaarse broedvogel" (criterium: 26-50 paren). Er is op dit moment geen enkele aanleiding om in de groei van deze exoot in te grijpen. Agresief gedrag is bekend, maar er zijn tot nu toe geen excessen gemeld die ingrijpen zouden kunnen rechtvaardigen. Het zou dan ook voor de hand liggen als de vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken het concept-standpunt van de SVN over de Nijlgans zou onderschrijven.

DANK

Voor de hulp van Dick Jonkers, Ineke Wiegel en Frank van de Weijer bij dit onderzoek, wil ik hen hartelijk danken.

Tabel 2. Waargenomen groepen Nijlganzen. (Meer dan 10 ex.)

04-08-89	20	St. Brug (oost), Blaricum	M. van Houten
21-09-91	13	Noordp. te Veld, Eemnes	F.H. v.d. Weijer
14-11-92	20	H.rak en Broekerpolder	F.H. v.d. Weijer
13-03-93	11	H. rak en Broekerpolder	F.H. v.d. Weijer
18-06-93	23	Eemmeer, Bunschoten	W. en C. Bakker
14-11-93	20	H.rak en Broekerpolder	F.H. v.d. Weijer
21-11-93	14	4e Kwadrant, Blaricum	D.A. Jonkers
24-11-93	12	4e Kwadrant, Blaricum	J. van Gastel
12-12-93	13	Oostermeent, Blaricum	J. van Gastel

LITERATUUR

Bekhuis, J. et al. 1987. Atlas van de Nederlandse vogels. Sovon, Arnhem.

Bergh, L. van den. 1993. De Nijlgans, een avifaunistische aanwinst, of een probleemvogel? Argus 2.

Brehm, A.E. Het leven der dieren. Tweede deel - de vogels. Zutphen.

Costers, R. 1984. De onstuitbare opmars van de Nijlgans. De Graspieper 4: 116-120.

Costers, R. 1994. Pleidooi voor de Nijlgans. De Windbreker 68.

Eikhoudt, H. 1973. Nijlganzen boven Friesland. Vanellus 26:202-205.

Happen, P. van. 1987. Broedgeval van de Nijlgans in een kerktoeren, Boxtel 1986. Roodborsttapuit 6 (1).

Jonkers, D.A., R.A. Kole en J. Taapken. 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.

Lichtenbeld, H.J. 1972. Nijlganzen. Het Vogeljaar 20:103.

Nie, Hendrik de. 1993. De exotenhaat van natuurbeschermers. Vogels 13 (1)20-22.

Ongenaë, J.P. 1987. Over Nijlganzen in Midden-Brabant. Roodborsttapuit 6 (3). Ruitenbeek, W. et al. 1990. Broedvogels van Noord-Holland. Stichting Samenwerkende Vogel-

werkgroepen Noord-Holland, Assendelft.

Stoker, A. 1982. De Nijlgans nu ook broedvogel in 't Gooi en Vechtplassen-gebied. De Korhaan 16:132-135.

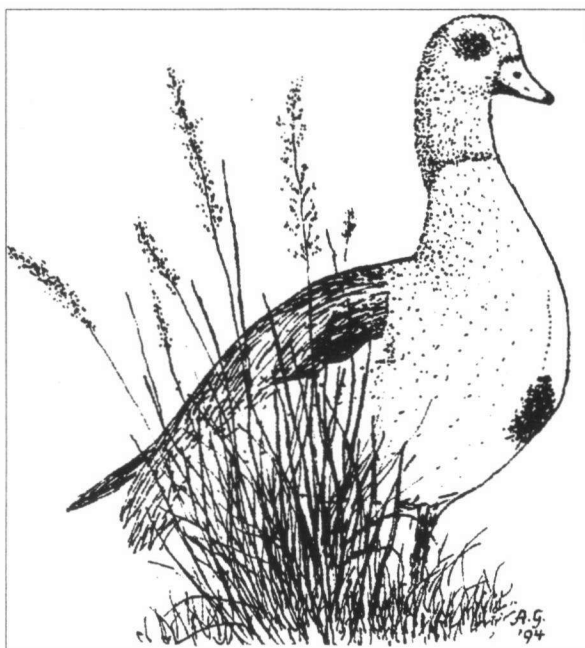
Strijbos, J.P. 1981. Faunavervalsing? Het Vogeljaar 29 (1)

Teixeira, R.M. et al. 1979. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Natuurmonumenten, 's-Graveland.

Venema, P. 1992. De Nijlgans in Drenthe in 1980-'91. Drentse Vogels. 5.

Wijs, W.J.R. de. 1993. Broedvogels in de Vechtplassen in 1993. Intern rapport Natuurmonumenten. 's-Graveland.

Zonderland, A. 1993. Het voorkomen van de Nijlgans in de Zaanstreek. De Grutter 17 (4) 129-133.

Nijlgans

Vanaf half augustus hebben zich geruime tijd drie Ooievaars opgehouden in de Eempolders bij de Eem. Doorzettende vogelwerkgroepleden lazen de ringen af, zodat de herkomst van deze Ooievaars kon worden vastgesteld. In de Maatpolder werd een ooievaarsnest geplaatst, dat hopelijk volgend seizoen opnieuw ooievaars naar de Eem zal lokken.

Dick A. Jonkers en Frank van de Weijer

Ringen onthullen herkomst van Ooievaars in Eempolders

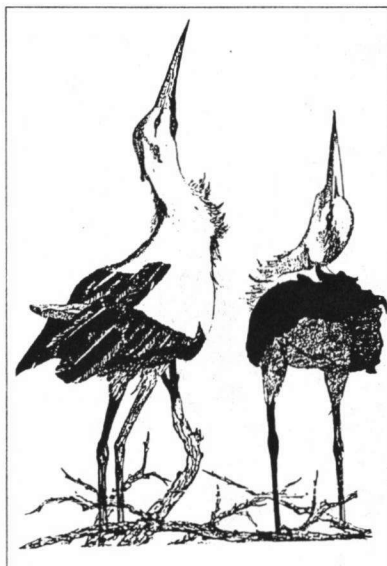
De bewuste Ooievaars foerageerden hoofdzakelijk in de Maatpolder aan beide zijden van het riviertje. Ook werden zij wel in de ten oosten daarvan liggende Bickerspolder en bij het uitwateringsgemaal van die polder aan het Eemmeer gezien. Op 19 augustus waren vier Ooievaars aanwezig en als de berichten juist zijn, hebben zich in die maand zelfs zes ooievaars in de polders opgehouden. Het bijzondere van de drie Ooievaars was, dat het alle drie geringde exemplaren waren. Met een gewone kijker was duidelijk te zien, dat elk exemplaar boven het loopbeen een aluminium ring met lip droeg. Om achter de herkomst van de Ooievaars te komen ondernamen wij diverse aflees pogingen met onze telescopen.

Door diverse oorzaken mislukten deze in het begin, totdat er plotseling een bericht in de Gooi- en Eemlander verscheen, waarin melding werd gemaakt van een geringde Ooievaar, die op de Opstandingskerk in Baarn overnachtte. Dit punt ligt hemelsbreed op circa zes kilometer van het foerageergebied. Waarom deze Ooievaar hier en niet in het veel dichterbij gelegen Eemdijk sliep, waar ook voldoende hoge punten zijn, is ons een raadsel.

Op 27 augustus stonden wij paraat bij de genoemde kerk, maar wat er kwam, geen Ooievaar. Wel Kauwen, een overvliegende Havik, een Boomvalk en belangstellenden, onder wie een kraamverzorgster, die het bericht in de krant ook hadden gelezen. Wij hebben toen weer heel wat over Ooievaars bijgeleerd! De één weet nog meer dan de ander.

Wat wij ook hoorden, was dat de Ooievaar soms op een verlichtingsmast van één van de sportvelden van Baarn aan de A1 overnachtte. Die avond was dat niet het geval, of hij moet

daar in het donker nog aangekomen zijn. Op 28 augustus na veel heen en weer rijden tussen de polders en de kerk ontdekten we de Ooievaar bij toeval op een lichtmast, maar het was toen al te donker. De volgende dag was hij daar weer niet, maar bevond zich op de kerk. We kwamen toen achter de oorzaak van het wisselen van slaapplaats. Door de week werd er gesport en was het te druk op het sportveld; in het weekeinde was het daar 's avonds rustig. Eindelijk was het geluk met ons. Op 30 augustus waren Adri Vermeule en Dick Jonkers al in het ochtenddonker weer bij de kerk aanwezig. Met het lichter worden konden we de nummers aflezen! Later meldde Frank van de Weijer dat hij in de polders zijn pogingen ook bekroond zag. Hij las "onze" Ooievaar weer af en bovendien de twee andere.

Ooievaars

HERKOMST

Navraag leerde het volgende. De 'kerkooievaar' bleek in juni 1990 als nestjong in het ooievaarsbuitenstation Herwijnen (aan de Waal) te zijn geringd. Hij vertrok op 20 augustus 1990 en sindsdien was er nooit meer iets van hem vernomen. De tweede geringde Ooievaar was in 1992 in het ooievaarsbuitenstation

Haastrecht geboren en met de hand grootgebracht. Eind oktober 1992 werd deze vogel naar het ooievaarsdorp Het Liesveld bij Groot Ammers gebracht, waaruit hij na verloop van tijd verdween. Het derde exemplaar werd in 1993 in Het Liesveld geboren en was het jong van een vrijvliegend paar.

NESTBOUW

Door de voortdurende aanwezigheid van de Ooievaars was de familie Overeem, die in een van de nieuwe boerderijen aan de Nieuwe Maatsweg bij de Eem woont zo enthousiast geworden,

dat zij een ooievaarsnest wilde bouwen. Op zich is de plaats daarvoor niet eens zo gek. Vrij geregeld worden in de Maatpolder foeragerende Ooievaars gesignaleerd. Merkwaardig genoeg vrijwel nooit in de polders ten westen daarvan. In het begin van deze eeuw waren er bij Eemnes op tenminste zes plaatsen bewoonde ooievaarsnesten (Jonkers et al., 1987). Aan de rand van Baarn was voor de Tweede Wereldoorlog nog een bewoond nest. Dank zij de medewerking van Staatsbosbeheer, dat een paal (douglasspar) leverde, kraanbedrijf G.

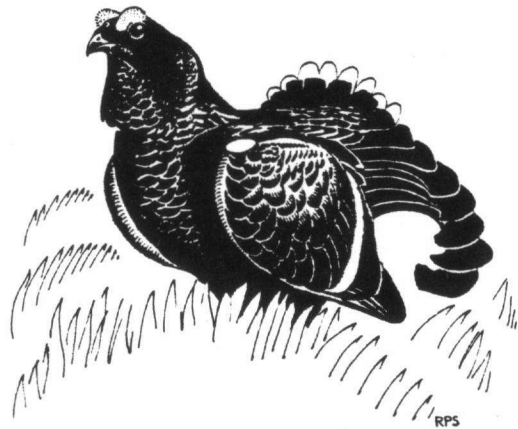
Groenestein en niet te vergeten de bouwers van de vogelwerkgroep o.l.v Harry de Rooy, werd op 10 september het nest gebouwd. Het wachten is nu op het volgende broedseizoen. Kommen deze ooievaars in deze omgeving terug, of verschijnen er andere en zullen zij het nest gaan bezetten? We wachten in spanning af.

Literatuur

Jonkers, D.A., R.A. Kole & J. Taapken. 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken. Hilversum.

Vogelvriendelijke boeren in het zonnetje gezet

Enkele leden van de groep nestbeschermers in de Maatpolder te Eemnes, hebben, hoewel de broedtijd al lang voorbij is, onlangs toch nog eens samen met onze voorzitter Rob Kole een bezoek gebracht aan de twee boeren in deze polder die toestemming hebben gegeven om nesten te zoeken op hun percelen. Het doel van dit bezoek was om hen te bedanken voor hun steun aan het nestbeschermingswerk. Het betreft de heren G.F.J.M. Rigter en F.A.B.M. Rigter, die een aantal percelen hebben aan de Nieuwe Maatsweg en zeer positief staan tegenover de nestbescherming en zelf bij het plannen van hun werk ook voortdurend trachten rekening te houden met de vogels op hun land. Door de samenwerking van deze boeren en de weidevogelbeschermers, konden dit jaar in de Maatpolder diverse legsels veilig uitkomen. In de vorige Korhaan is daarover al verslag gedaan (zie De Korhaan (28:4), pag. 122).

Korhaan

Natuurmonumenten helpt de Korhaan

Het gaat goed met onze Korhaan, maar met de gelijknamige vogel is het in ons land niet best gesteld. De vereniging Natuurmonumenten gaat een poging ondernemen om de laatste populatie van het Korhoen in ons land te redden, zo meldt het blad Van Nature van Natuurmonumenten. Op korte termijn laat NM voor het Korhoen 25 hectare bos kappen op de Sprengenberg op de Sallandse Heuvelrug. Op de plekken waar het bos verdwijnt moet heide komen. Zo wordt het typische leefgebied van het Korhoen vergroot. Dit voorjaar zijn 29 hanen geteld, een lichte stijging ten opzichte

van de jaren er voor. Een voldoende oppervlakte aaneengesloten en vooral rustig leefgebied met heidevelden, boomheiden en open bosranden is een voorwaarde voor verdere stijging.

Daarnaast is onder meer de aanwezigheid in de naaste omgeving van cultuurgronden met graanakkers met akkerkruiden en insecten van groot belang.

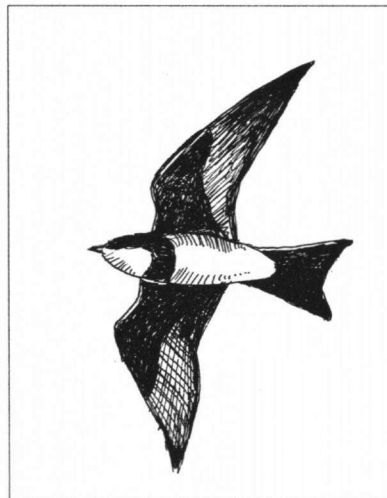
Doordat door de verdergaande verstedelijking in onze omgeving al deze levensvoorwaarden voor het Korhoen zijn verdwenen, is het Korhoen als karakteristieke vogel voor het Gooi verloren gegaan.

Met een aantal van 66 broedparen, verdeeld over vijf kleine kolonies was het broedseizoen voor de Oeverzwaluw in 1994 bepaald niet iets om over te juichen. Het aantal broedende Oeverzwaluwen in ons werkgebied is ten opzichte van 1993 meer dan gehalveerd (1993: 148).

Dick A. Jonkers

Huisvestingsmoeilijkheden voor Oeverzwaluw in 1994

De vestigingsmogelijkheid voor de Oeverzwaluw in het gronddepot aan de A1 bij het Amsterdam-Rijnkanaal was niet meer aanwezig. Rijkswaterstaat had de grond nodig. Ook van het gronddepot aan de Muidertrekvaart werd een deel van de grond weggehaald en de wand werd ongeschikt. Door daar een deel van de wand voorzichtig af te steken, konden er nog 13 paren nestelen (1993:-89). Vijftien paren zagen kans om hun holen in een gronddepot van het iets verderop gelegen bedrijf van De Boer te graven. Een kleine nieuwe vestiging werd bij de Regenwulp in het bebouwde gedeelte van het Naarderbos ontdekt. Vijf paren kwamen daar tot broeden. Een andere nieuwe broedplek was een wandje bij Fort Uitermeer onder Weesp bij de Vecht. Daar nestelden vijf paren in een wandje dat ontstaan was bij een plas. De kunstwand aan de Oostdijk in Naarden was nog steeds niet bezet. Met de groeve Oostermeeent (Blaricum) blijft het droevig gesteld. Door allerlei oorzaken, die al in een vorig verslag zijn genoemd was de wand weer voor een deel ingestort. Toch waren er nog 13 nestholten bezet (1993:16). Het voortdurend afsteken van deze wand is geen

Oeverzwaluw

haalbare kaart, zodat gevreesd moet worden dat deze kolonie na verloop van tijd verdwenen zal zijn.

Het kleine wandje bij de Stichtse Brug aan het Eemmeer is, hoewel het zich daar al enige jaren bevindt, nog steeds niet bezet. Dat is niet zo vreemd, want dit wandje ligt ingeklemd tussen de rietrand aan een sloot en een dijk. De wand die ontstond bij de realisatie van het natuurontwikkelingsplan Roerdomp bij het Raboes bevatte wel broedparen. In deze wand, die speciaal werd afgestoken bij het uitgraven van een plas, nestelden vijftien paren (1993:9).

Een vangpoging bij het kleine wandje bij het gronddepot aan

de Muidertrekvaart leverde geen vangsten op, die bij het gronddepot van De Boer wel. Daar werden zes eerstejaars Oeverzwaluwen van een ring voorzien. Gegevens van een vorig jaar bij de Muidertrekvaart gevangen en in Engeland geringde Oeverzwaluw zijn nog steeds niet binnengekomen.

TOEKOMSTPLANNEN

Om de positie van de Oeverzwaluw in het werkgebied veilig te stellen zijn er diverse plannen. Bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie in de Horstermeer mogen de boompjes, die het aanvliegen naar een indertijd gemaakte wand bemoeilijken, worden verwijderd. Deze wand moet overigens wel eerst weer geschikt worden gemaakt. De realisatie van een oeverzwaluwenwand aan de rand van het bedrijventerrein in Naarden-west wacht nog op een financiële onderbouwing. Hoe het in de toekomst met de kwetsbare steilwand in de groeve Oostermeeent verder moet zal in nauw overleg met de beheerder - Goois Natuurreservaat- worden nagegaan.

Medewerkers: De gegevens voor dit onderzoekverslag zijn verzameld door W. van de Brink, D.A. Jonkers, H. de Rooy en A. Wiersma.

Sinds enkele jaren kennen we het fenomeen "Vogel van het jaar". Het is geen eretitel, maar een methode om aan meer gegevens te komen van "gewone" vogelsoorten, waarvan we te weinig informatie binnenkrijgen. Na de Groene specht en de Scholekster heeft de subgroep Avifauna voor 1995 gekozen voor de Putter.

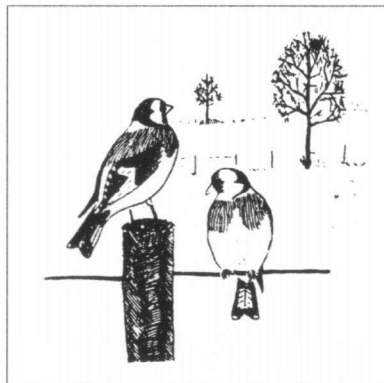
A.J. van Klaveren

Putter: Vogel van het jaar 1995

De keuze voor een bepaalde soort als vogel van het jaar is ingegeven door de behoefte aan meer (aktuele) gegevens. Daarnaast kan extra aandacht geschonken worden aan bepaald gedrag van de soort. Door op een andere manier naar een soort te kijken, kunnen waardevolle gegevens verzameld worden. De 'Vogel van het jaar' is steeds een voor ieder duidelijk herkenbare soort. Daardoor kunnen ook de beginnende leden met deze actie meedoen!

De Putter is vanouds een bekende vogel. Bont van kleed en ook vanwege zijn vrolijke lied zeer in zwang bij volièrehouders. In het veld echter is zijn gedrag veel spontaner. Als mezen peuteren ze op hun kop zaden uit elzeproppen, paardebloemen en distelknoppen. De bijnaam Distelvink is daarom niet vreemd.

De Putter kwam vroeger al voor in (moes)tuinen en boomgaarden, in en aan de rand van dorpen in het oosten en zuiden van het land. De laatste decennia heeft dit vogeltje zich echter ook sterk naar het midden van het land uitgebreid (Moolenbeek 1992). De oorzaak van deze toename is nog niet verklaard, maar kan iets te maken hebben met klimaatsverandering. Door op grote schaal, op werkgebied-niveau, naar deze soort

Putters

te kijken, kunnen we proberen een beeld te krijgen van de omvang van de populatie op dit moment. De populatie werd in 1988 geschat op 100 paar (Van Beusekom in Molenbeek 1992). Het is zeker dat er nu méér Putters in ons werkgebied broeden.

Concreet stel ik de volgende vragen:

1. Waar komt de Putter in het werkgebied voor?
2. Om hoeveel vogels (paren) gaat het?
3. Wat doen deze vogels in het werkgebied (broeden, doortrek, etc.)?

Op deze vragen kunt u als lid een antwoord helpen geven. Putters komen voor in het gehele werkgebied. Hun leefomgeving bestaat uit moes- en bloementuinen, boomgaarden

en kleine bosjes. Lintbebouwing in de Vechtstreek is nog steeds favoriet. Maar ook elders komt de soort voor (Gooimeerkust, Laren/Blaricum?, Eemnes). In dicht beboste gebieden, bijvoorbeeld het Spanderswoud, zijn de dichtheden het laagst. Liever houden ze zich op langs bosranden en op verruigde akkers. Wellicht krijgt u ze de komende winter al op de voerplank. Misschien weet u wel een verlaten volkstuin met kruiden, waar massa's vogeltjes zitten. Let in 1995 dan eens op de Putter. De moeite waard! Het is handig op een speciaal lijstje (kladje) voor uzelf alle waarnemingen te noteren, waarbij u aangeeft datum, gebied en aantal. Uw waarnemingen, het liefst op waarnemingskaartjes (of per brief) naar Fred van Klaveren, Marktstraat 2, 3621 AC Breukelen. Of via de gebruikelijke inleveradressen van waarnemingskaartjes.

Literatuur

Jonkers, D.A., R.A. Kole en J. Taapken 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Avifaunavan het Gooi, Vechtstreek en Eempolders. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken. Hilversum.

Moolenbeek, R.G. 1992. Explosieve toename van de Putter in het Vechtplassen-gebied. In: Kole, R.A., D.A. Jonkers, P. Schut, W. Duurland en R. Willemstein. 25 jaar vogels in het Gooi en Omstreken. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave nummer 78.

Vissers maken Aalscholvers zwart

Vogelbescherming Nederland is tot de conclusie gekomen dat de Vereniging van Fuikenvissers geheel ten onrechte Aalscholvers de schuld heeft gegeven van de teruglopende visvangsten op het IJsselmeer en het Markermeer. Niet de Aalscholvers beconcurreren de vissers, maar de vissers beconcurreren elkaar.

De aalscholverstand is de afgelopen jaren sterk afgenomen. Dit geldt met name voor de kolonies dicht bij het IJsselmeer, zoals die van het Naardermeer. Hier waren in 1993 nog maar 1875 broedparen over, terwijl in de jaren tachtig meer dan 4000 paren

werden geteld. In de kolonie die in de Oostvaardersplassen ligt, deden vorig jaar 8000 paren een broedpoging. Slechts 2000 paren slaagden er in enkele jongen per nest voort te brengen. Dit jaar zijn ongeveer 3500 paren tot broeden gekomen, die per nest gemiddeld slechts 0,5 jong grootbrachten.

Oorzaak van dit slechte voortplantingsresultaat is de voedselschaarste op het IJsselmeer en het Markermeer (zie ook De Boo, 1994). Aalscholvers eten al lang geen aal meer sinds deze vis door overbevissing van de fuikenvissers schaars is geworden. Ze hebben

hun gedrag gewijzigd en vangen sinds het begin van de jaren zeventig groepsgewijs spiering, witvis en pos. Vissen die economisch niet interessant zijn voor de beroepsvissers. Die zijn uit op snoekbaars en baars, die met de intensievere visvangstmethoden snel worden weggevangen, waardoor de vangst per visser is teruggelopen.

De achteruitgang van de Aalscholvers werd vorig jaar ingeluid door het wegblijven van de spiering; niemand weet waarom. Maar zowel de Aalscholvers als de beroepsvissers kwamen daarvoor in moeilijkheden. Spiering is het hoofdvoedsel voor de baars en leeft zelf van dierlijk plankton, zoals waterluizen en water-vlooien. Deze leven op hun beurt weer van groene algies. Dat raakte op, waardoor het water zo doorzichtig werd dat de prooivissen van de Aalscholver zich niet meer lieten pakken. Gevolg: onvoldoende voer voor de jonge Aalscholvers die op de nesten verhongerden.

De gehele situatie doet overigens sterk denken aan de overbevissing van schelpdieren in de Waddenzee. Ook hier gaven de vissers ten onrechte de schuld aan de Eidereenden. Door voedselschaarste liepen vervolgens de aantallen broedvogels zo sterk terug dat de Eidereend op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten (1994) terecht is gekomen.

Uit: Vogelnieuws, 7^e jaargang nummer 4.

Literatuur

Boo, M. de. 1994. Rond het IJsselmeer loopt de Aalscholver terug. De Korhaan 28 (1): 16-17.

Dit is het logo van de vogel van het jaar 1995. Het werd speciaal voor ons ontworpen door Bertus van den Brink.

Op 10 oktober 1993 organiseerden zowel Vogelbescherming Nederland (VB) als de Vogelwerkgroep Niedorp (Noord-Holland) (=NH) een trekvogeltelling. VB vanwege een internationale trekvogeltelling, VWG Niedorp vanwege hun 20-jarig bestaan. De telpost Corversbos heeft zich bij de VWG Niedorp aangesloten. Dit verslag behandelt de resultaten in het Corversbos.

A.J. van Klaveren

Telpost Corversbos en de Noordhollandse vogeltrekdag

De methode van de landelijke telling (VB) bestond uit het tellen van watervogels, steltlopers en roofvogels in belangrijke vogelgebieden. Het ging hier dus om gebiedstellingen. Vier telgroepen in Het Gooi hebben hieraan meegewerkt. De methode van VWG Niedorp was gestoeld op de methode van de Landelijke Werkgroep Vogeltrekten. Vanaf 18 telposten werden alleen (daadwerkelijk) trekkende vogels geteld. De leden van de telpost Corversbos beheersen deze methode volkomen en hebben daarom gekozen voor aansluiting bij de telposten van NH. Na een concept verslag is eind 1993 een verslag van de telling in NH verschenen (Haven 1993). Het verslag van VB zag deze herfst het licht (Kwak & Lensink, 1994). Hieronder worden de belangrijkste vogelsoorten van de telpost Corversbos besproken, waarbij een vergelijking wordt gemaakt met de resultaten van NH. Tevens wordt hier en daar verwezen naar de resultaten van VB, hoewel de afwijkende telmethode een afgewogen vergelijking tussen de telresultaten bemmert.

Het aantal getelde vogels bedroeg van 06.30 - 11.30 uur (de officiële teltijd) in het Corversbos 6.784 ex., 16% van het totaal van NH (41.292 ex.; wij komen hiermee ruim boven het gemiddelde van NH van 2.294 ex.). Het Corversbos was (door de afwezigheid van Spreeuwen) de op één na vogelrijkste post. Niet vreemd overigens, want de telpost in het Corversbos is zeer strategisch gelegen op de tekroute van NO naar ZW. In totaal werden (van 06.30 - 11.30 uur) 47 vogelsoorten gezien, het grootste aantal van NH, waar in totaal 110 soorten gezien werden (tijdens de landelijke telling werden 230 soorten genoteerd). Verdeeld over 500 telgroepen werden in het hele land ruim drie miljoen vogels waargenomen. Een grof gemiddelde komt uit op 7.200 vogels per groep. De telpost Corversbos kan zich daar met vertrouwen aan spiegelen!

Tabel 1 geeft de top-tien weer van de meest algemene soorten in het Corversbos. Tabel 2 is de top-tien van de telposten in NH. In tabel 3 worden alle waargenomen soorten van het Corversbos getoond.

Tabel 1. Top-tien Corversbos (06.30 - 11.30 uur)

Tussen haakjes het aandeel in het totaal van NH; cijfers onder voorbehoud.

1. Veldleeuwerik	1565	(87%)
2. Vink	1165	(70%)
3. Spreeuw	920	(7%)
4. Houtduif	638	(39%)
5. Sijs	630	(25%)
6. Aalscholver	409	(60%)
7. Koperwiek	372	(10%)
8. Zanglijster	356	(33%)
9. Graspieper	173	(8%)
10. Kruisbek	137	(33%)

Tabel 2. Top-tien 18 telposten Noord-Holland (06.30 - 11.30 uur)

Cijfers onder voorbehoud; * = deels plaatselijke vogels.

1. Spreeuw	13.526
2. Koperwiek	3.759
3. Sijs	2.520
4. Graspieper	2.257
5. Veldleeuwerik	1.792
6. Vink	1.676
7. Houtduif	1.642
8. Zilvermeeuw *	1.578
9. Zanglijster	1.066
10. Zwarte Zeeëend	984

Door de inzet van vele tellers is deze dag in het Corversbos beslist een succes geworden. In

Tabel 3. Waargenomen soorten Corversbos (06.30 - 14.00 uur) Totaal 13.470 ex.

1. Aalscholver	4097	18. Boerenzwaluw	7	35. Zwarte mees	3
2. Knobbelzwaan	2	19. Duinpieper	1	36. Pimpelmees	17
3. Grauwe gans	22	20. Graspieper	173	37. Koolmees	6
4. Nijlgans	2	21. Waterpieper	1	38. Kauw	46
5. Smient	1	22. Witte kwikstaart	40	39. Spreeuw	929
6. Wespendif	1	23. Heggemus	7	40. Ringmus	62
7. Sperwer	17	24. Roodborst	8	41. Vink	1459
8. Buizerd	18	25. Paapje	1	42. Keep	28
9. Torenavalk	1	26. Winterkoning	1	43. Eurokanarie	1
10. Boomvalk	1	27. Beflijster	4	44. Groenling	1
11. Watersnip	2	28. Merel	14	45. Putter	4
12. Kokmeeuw	100	29. Kramsvogel	5	46. Sijs	674
13. Stormmeeuw	2	30. Zanglijster	373	47. Kneu	36
14. Kleine mantelmeeuw	5	31. Koperwiek	406	48. Kruisbek	152
15. Houtduif	690	32. Grote lijster	1	49. Rietgors	46
16. Holenduif	9	33. Goudhaan	1	50. IJsgors	2
17. Veldleeuwerik	1607	34. Tjiftjaf	6		

totaal deden aan de telling op de telpost bijna 50 mensen mee (totaal NH: 150 tellers).

Bedankt allemaal! Hieronder volgt een korte bespreking van de soorten.

AALSCHOLVERS, GANZEN EN EENDEN.

Aalscholvers trekken massaal weg bij een onbewolkte hemel. Vanwege het bewolkte weer zijn waarschijnlijk veel groepen niet gezien. Van de overige posten zag alleen Diemen nog een redelijk aantal (136 ex.). Voor **Grauwe ganzen** geldt hetzelfde verhaal. Een totaal van 22 ex. is beslist schamel. Toch was het Corversbos de enige post die in de top-tien mocht verschijnen. Logisch overigens, want de route ligt voornamelijk over het midden van het land (Van Klaveren 1994). De waarnemingen van VB bevestigen dit. Duizenden **Smienten** verschijnen in oktober in Noord- en West-Nederland. Wij zagen er één. Het Twiske zag er bijna 300.

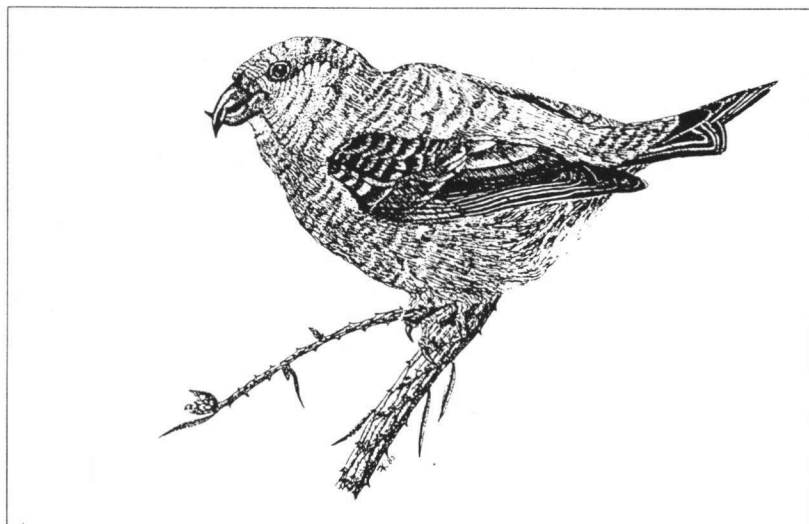
ROOFVOGELS, STELTLOPERS EN MEEUWEN.

Van de elf **Wespendifen** die in het hele land zijn gezien kwam er één over het Corversbos (Kwak & Lensink 1994). **Sperwers** en **Buizerden** trokken in normale aantallen door. Zoals gewoonlijk lag de route van deze roofvogels voornamelijk over het Oosten van het land. Steltlopers werden boven het Corversbos nauwelijks waargenomen. Grote aantallen **Kieviten**, **Goudplevieren** en **Wulpen** verbleven in het Noorden en Wes-

ten van het land. In NH vooral langs de kust. Het aantal **Kokmeeuwen** boven het Corversbos lag rond het telpost-gemiddelde (100 ex.). De totalen in NH bleven opvallend laag. Duizenden vogels trokken over de oostelijke helft van het land.

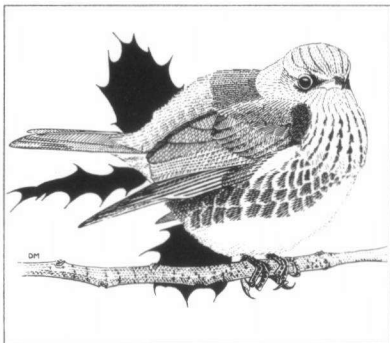
DUIVEN, LEEUWERIKEN, ZWALUWEN, PIEPERS EN KWIKSTAARTEN.

Waar de telpost Corversbos altijd goed mee scoort zijn bos- en akkervogels. **Houtduiven** werden bijvoorbeeld veel gezien. Al-

Kruisbek

leen in de kop van NH werden nog redelijke aantallen gezien (Papenberg: 259 ex.). De trekroute lag duidelijk over het oosten en zuiden van het land. Ook voor **Veldleeuweriken** moet je bij ons op de akkers zijn. Jaarlijks worden spectaculaire aantallen genoteerd. Op 10 oktober zagen we er 1600, dat is 87% van het totaal van NH! Landelijk gezien lag het zwaartepunt van de trek over het oosten. De beste maand voor **Boerenzwaluwen** is wel september. Van de landelijk waargenomen 700 ex. zagen wij er 7. De andere telposten in NH namen ook nauwelijks Boerenzwaluwen waar. De enige **Duinpieper** van het land werd boven het Corversbos gezien. Het aantal **Graspiepers** bleef beneden normaal. In NH werden de meeste vogels lang de kust gezien (Parnassia: 611 ex.). Boven het Corversbos zagen we ook een **Waterpieper**, in NH werd deze soort verder niet waargenomen. Het aantal **Witte kwikstaarten** lag iets boven het gemiddelde voor oktober. In de rest van NH was de soort schaars; de hoofdroute lag over het oosten van het land.

Kramsvogel

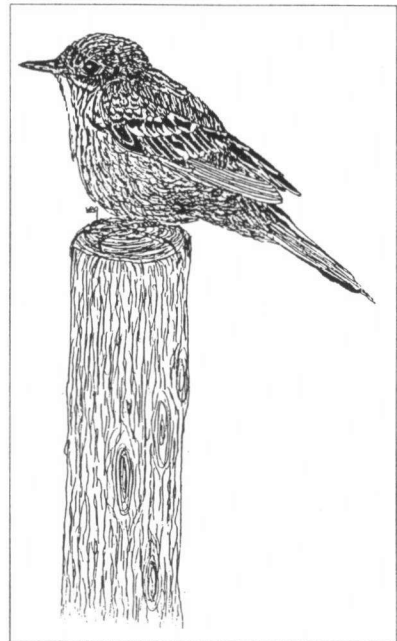
LIJSTERS, ZANGERS EN MEZEN.

Met vier **Beflijsters** haalden wij het landelijk gemiddelde. De meeste waarnemingen kwamen uit het noorden en oosten.

Kramsvogels werden nauwelijks gezien. Het is voor het Corversbos een echte november-vogel. In heel 1993 was de Kramsvogel overigens schaars. **Zanglijsters** waren algemeen; maar liefst een derde van het totaal van NH zagen we op de telpost (Castricum zag er 263). De **Koperwiek** was een goede tweede in de top-tien van de provincie. Ondanks dat wij 10% zagen van het totaal bleef het aantal achter bij onze oktober-gemiddelden. Waarschijnlijk was de trek toch nog niet op gang. Zowel bij Hoorn als bij Castricum werden 900 ex. gezien. Maar liefst zes **Tjiftjaffen** werden er gezien, een leuke waarneming voor oktober. De meeste mezen zien we op de telpost in september (Van Klaveren 1989, Van Klaveren in prep.). Niet verwonderlijk dat het aantal **Pimpelmezen** en **Koolmezen** laag bleef.

SPREEUWEN, VINKEN EN GORZEN.

De **Spreeuw** was nummer één in de provinciale top-tien met 13.526 ex. Ook landelijk stond de Spreeuw op de eerste plaats (444.239 ex.). Wij zagen slechts 920 ex. Op verschillende Hollandse telposten werden **Ringmussen** gezien. Ook in het Corversbos vlogen groepjes (62 ex.), maar de soort kwam bij ons niet in de top-tien. Dat was wel het geval met de **Vink** (nummer 2). Wij zagen 70% van het totaal van NH (bij Parnassia nog 271 ex.). De **Keep** was nog schaars met 28 ex. De soort arriveert meestal in november. Een **Euro-pese kanarie** was een klapper en een nieuwe soort op de post. In het hele land werden er in totaal 6 gezien. Ook de **Sijs** mag in de top-tien en wel met een kwart van het totaal van NH (630 ex.). Erg veel voor oktober, want de soort is meestal in november

Graspieper

algemener. De **Sijs** mocht ook in de Noord-hollandse top-tien, Parnassia had er 698. Een andere opvallende vink was de **Kruisbek**, waarvan we in 1993 een invasie beleefden. De 137 ex. maakten een derde uit van het totaal van NH. De **Vijfhoek** zag er 181. Naast **Rietgorzen** zagen we twee **IJsgorzen**, bijzondere gasten uit Scandinavië. In heel Nederland werden er 66 gezien.

Literatuur

Haven, A. 1993 (red.) Verslag van de Noordhollandse Vogeldag - 10 oktober 1993. s.l.

Klaveren, A.J. van 1989. Verslag van de tellingen van vogeltrek over de telpost Corversbos in de herfst van 1988. De Korhaan 28(4) 111-117

Klaveren, A.J. van 1994. Voorjaars trek over het Corversbos 1990-1994. Hilversum.

Klaveren, A.J. van in prep. Verslag van herfst trek over het Corversbos 1987-1994. o.v.

Kwak, R. & R. Lensink 1994. 500 x 8 uur Vogels tellen in Nederland. Verslag van de Internationale Vogeltrekdag op zondag 10 oktober 1993. Zeist.

Dierenbeschermers bestrijden dierenmishandeling. Te selectieve verontwaardiging kan tot gevolg hebben dat de dierenbeschermers hun doel voorbijschiet, zo betoogt Rob Kloosterman in dit artikel.

Rob Kloosterman

Motieven en strategieën van dierenbeschermers en jagers

Dierenbeschermers zetten zich veelal fel af tegen allerlei vormen van dierenmishandeling en discriminerend gedrag van mensen ten aanzien van het welzijn van dieren en hun leefgebieden. Vaak is dit verzet selectief en wordt een keuze gemaakt uit een groot scala van onderwerpen. Te denken valt aan het tegengaan van vleesconsumptie, dierproeven, bio-industrie, sport en spel, genetische manipulatie, pelsdierhouderij, onthouding van natuurlijke hulpbronnen en leefgebieden, kooidieren. Wat heeft onze fantasierijke geest wel niet allemaal bedacht om dieren naar het leven te staan of anderszins ernstig te duperen?

Eén van de vele facetten van verontwaardiging is het aanvechten van jachtactiviteiten. Heel belangrijk uiteraard, maar het blijft slechts een onderdeel van het immense probleem dat dieren met ons hebben. Jagers hebben een ambivalente houding ten aanzien van dieren. Omdat het "jager" zijn gezien wordt als een aspect van hun mannelijke identiteit, doden zij dieren met het idee hen te reguleren en daardoor een goede stand te behouden en om vermeende schade te voorkomen. Het liefst doen zij dit met behulp van hun beminde hond. Dit legitimerende idee om met het doden in het reine te komen

steunt op hevige vooroordelen, intolerantie en betovering. Het wordt in stand gehouden door eigen belang bij deze volgens henzelf zinvolle en gemakkelijke vrijetijdsbesteding. In dit denkklimaat ervaren jagers een bizar soort nauwe binding met de grond die zij bejagen, waar zij de dieren manipuleren en doodschieten die zij verzorgen en liefhebben.

Dierenbeschermers trekken hier tegen terecht ten strijde. Het wederzijds wantrouwen is echter zo groot geworden dat vooral door sommige dierenbeschermers vrijwel niet meer met de tegenpartij wordt gesproken, waardoor zij de jagers stigmatiseren. Zo zeer zelfs dat het lijkt of er bij jagers geen sprake zou zijn van fundamentele menselijkheid. Hier is echter enige voorzichtigheid geboden. Ook de jacht heeft een zeker sociaal draagvlak, getuige de vele over "wildschade" klagende boeren, floreerende poelierbedrijven, wildspecialiteiten-restaurants en culinaire ontsporingen. Om maar niet te spreken van de rijksoverheid en gemeenten, de grootste verhuurders van jachtterreinen in ons land. Ook heeft de jager vaak de democratisch tot stand gekomen wet aan zijn kant. Desondanks richten sommigen hun aandacht selectief op de jager als onmens. Hij lijkt in so-

ciaal en moreel opzicht bijna te worden ontmenselijkt. Zij keren zich van hem af.

Echter, alles waar wij ons van afkeren of waar wij ver vandaan willen blijven, kunnen wij slechter zien, dan alles waar we ons naar toewenden. Hardvochtig inzicht stelt ons misschien wel in staat om de tekortkomingen bij vooral anderen scherp te zien, maar wij zijn niet in staat om daar op een zorgzame manier mee om te gaan, die deze tekortkomingen wegneemt. Integendeel, wij raken er door verward in een steeds agressiever wordende strijd tegen het kwaad in anderen.

Dit is olie op het vuur gooien. De tegenstanders spinnen zich als rupsen in hun cocons. Veel licht dringt er niet meer naar binnen. Wanneer echter deze cocon wordt beschadigd of aangeraakt ontstaat binnenin grote paniek. De enige mogelijkheid van zelfbehoud lijkt de draden van de cocon te verstevigen. In hun egocentrische emotionaliteit accepteren zij zelfs veelal de werkelijkheidsbeleving van hun medestanders niet.

Voor alle partijen geldt dat hun werkelijkheidsbeleving is doortrokken van een onbekende mate van blindheid of zelfbedrog. Inzicht en mededogen echter geeft ons zicht op de mate waarin onze werkelijkheids-

beleving onze eigen misleidende schepping is. Teneinde het voor ogen gestelde doel te bereiken van het tegengaan van de jacht zou het daarom beter zijn dit doel onbevangen, zonder het

fort van ego, met inzicht en vertrouwen in medestanders te moeten treden. Dan is het mogelijk om samen met jagers de wederzijdse kennis en inzichten te delen en tenminste die proble-

men van mensen en dieren op praktische wijze op te lossen waar die door onze moderne mensen-samenleving zijn ontstaan.

De mening van de lezers

Een nieuwe rubriek in De Korhaan. Uw brieven met uw mening over onze vogelzaken zijn van harte welkom. Stuur ze naar: *Redactie De Korhaan, Menno Simonszof 84, 1216 LM Hilversum.*

KNOBBELZWANEN

Reactie op een reactie. In de reactie van Rob Kole op mijn artikel over de knobbelzwanenproblematiek in de Korhaan van oktober staan enkele onjuistheden. Zo stelde hij dat het probleem in het bekritiseerde persbericht niet voor het eerst aan de orde werd gesteld, maar dat er voordien al vele malen in De Korhaan over was gepubliceerd.

Inderdaad is de problematiek verschillende malen aan de orde geweest, maar de afspraak om samen met jagers eieren te gaan schudden is pas bekendgemaakt in Korhaan nummer 2 van dit jaar. Dit nummer is uitgekomen enkele weken nadat op 2 april het persbericht was verschenen. Ook onjuist is dat in het wetenschappelijk rapport zou staan dat "het (rapen of schudden van eieren, LR) één van de mogelijke alternatieven is die het, omdat er nog niet veel praktijkervaring mee is opgedaan, waard is uitgeprobeerd te worden". Deze opmerking is echter nergens terug te vinden in het bedoelde rapport. Beide feiten zijn eenvoudig te controleren en inmiddels door Rob Kole toegegeven. Een ander punt van kritiek geldt de redactie. Zowel de inleiding als de kop boven mijn artikel suggereren dat ik ieder contact met vertegenwoordigers van de jacht onaanvaardbaar vind. Als

dat het geval was, zou ik al in een veel eerder stadium hebben gereageerd. Ik heb duidelijk gesteld dat ik **samenwerking** met jagers - en zeker als het om het rapen of schudden van eieren van een beschermde vogelsoort gaat - onaanvaardbaar vind. Resumerend meen ik te mogen zeggen dat van de argumenten in de reactie op mijn kritiek niets is overgebleven. Het is mij bijzonder tegengevallen dat op deze onterechte wijze - al dan niet moedwillig - getracht is mijn kritiek op de samenwerking met jagers te ontzenuwen.

NAARDEN
LENY REDDINGIUS

KOM TERUG, LENY!

Als er over de (sport)jacht wordt geschreven gaan mijn haren achterzijde hoofd, overeind. En nu dus in De Korhaan met een polemiek, met een verdrietige afloop. Uit nijd omtrent het bestuurlijk geheul met de jagers stapt Leny Reddingius op. Beste Leny, ik leef met je mee, ik voel je nijd aan, ik kan instemming betuigen met je standpunt. Ook ik voel niets voor gemarchandeer met figuren met handen waaraan het bloed van onschuldige dieren kleeft. Ik word vermoedelijk net als jij verscheurd door de gedachten dat enerzijds door niets doen

Knobbelzwanen worden gedood en anderzijds door mooi weer te spelen met hun moordenaars, hun levens kunnen worden gered.

Ik kan me niet herinneren hoe het bestuur zijn standpunt ooit eens heeft verwoord. Als er in dit blad is gepubliceerd, dat het bestuur voor de Knobbelzwanen kiest, maar te allen tijde zich tegen de sportjacht zal blijven verzetten en dit ook in de onderhandelingen met de jagers heeft doen blijken, dan heb ik er vrede mee. Dan heb je het huis van de vijand betreden en hem met je zuivere gedachten in verlegenheid gebracht. Dit zal op de lange termijn helpen.

Leny, mensen als jij zijn onmisbaar. Juist vanwege hun opstelling. Jouw stem moet het bestuur hoeden voor niet goed doordachte daden. Jij bent te waardevol voor de VWG en de Gooise vogelgemeenschap om de VWG zomaar te verlaten. Leny, blijf dus gewoon!

LELYSTAD
JAN L. BOS

De discussie over dit onderwerp in De Korhaan wordt hiermee gesloten - REDACTIE.

Begin dit jaar ontstond een nieuwe subgroep: Communicatie. Hoe gaat het er eigenlijk mee?

Pieter Schut

Subgroep Communicatie brengt vogelwerkgroep in de kijker

De subgroep Communicatie ontstond na samenvoeging van de subgroepen Korhaan en Propaganda. Het idee hierachter was dat het effectiever zou zijn, als alle interne en externe contacten via één subgroep lopen. Dat gebeurt op drie manieren. De interne contacten worden voornamelijk onderhouden via **De Korhaan**. De externe contacten onderhouden we via **Pers, Publiciteit en PR** en via een enthousiaste groep die we de naam **Presentatie** hebben gegeven.

1. De Korhaan

Ons blad met een oplage die tussen de 600 en 700 exemplaren ligt, is aan een intensief veranderingsproces begonnen. De redactie houdt u daarover van tijd tot tijd op de hoogte.

Die redactie bestaat momenteel uit vier leden, die kopij schrijven of verwerven, verwerken en uiteindelijk het eindresultaat kant en klaar afleveren bij de drukker. Hoewel de toelevering van kopij door de leden zeer gestaag is gegroeid, blijft meer informatie altijd welkom. Leden die twijfelen aan hun eigen schrijfstijl kunnen altijd even contact opnemen met de redactie. Ook tips zijn altijd welkom.

Wel is er nog behoefte aan een eigen fotograaf, die in overleg

met de redactie illustratiemateriaal kan maken. Ook tekenaars blijven welkom. Eventuele onkosten worden natuurlijk vergoed.

Nu het uiterlijk van **De Korhaan** sterk verbeterd is, zal er ook gepoogd worden adverteerders te werven voor ons blad, om op die manier de financiële speelruimte voor toekomstige wensen te vergroten. Het bestuur heeft voor het adverteren in **De Korhaan** spelregels opgesteld. Zo mogen advertenties nooit strijdig zijn met de doelstellingen van de vogelwerkgroep en is er een maximum aantal advertenties per uitgave afgesproken.

Jacques Meijer, onze oud-voorzitter, is bereid gevonden om de advertentie-aquisitie voor zijn rekening te nemen. Wie interesse heeft om te adverteren of tips en/of suggesties heeft kan hem bellen: 02940-16502.

2. Pers, Publiciteit, PR

Door de grote inzet van vele leden is het afgelopen jaar gelukt onze vogelwerkgroep veel vaker dan voorheen "in het nieuws" te krijgen. Dat kan op verschillende manieren. De regionale pers en de lokale en landelijke omroepen worden door ons op de hoogte gehouden

over komende evenementen of andere vormen van vogelnieuws. Leden van onze vogelwerkgroep reageren ook op actuele zaken die vogel- en natuurbescherming raken. Denk aan de discussie over de hekken op de hei, de knobbelzwanenjacht en over de Aalscholvers, die door vissers nog zwarter gemaakt worden dan ze al zijn, omdat ze aan "hun" paling zouden komen. Onze actieve opstelling heeft er toe geleid dat de media steeds vaker zelf het initiatief nemen en vertegenwoordigers van de vogelwerkgroep voor commentaar of interviews benaderen.

Dit is perfect, want hoe meer publiciteit over ons werk hoe beter. Er is echter wel een gevaar als we hierover geen duidelijke afspraken maken. Een gebrek aan coördinatie kan leiden tot brokken. Immers: niet elk lid kan onder alle omstandigheden namens de gehele vogelwerkgroep spreken. Daarom is in het bestuur afgesproken dat in principe onze voorzitter, Rob Kole, de woordvoerder naar de pers toe is. Dit schept duidelijkheid en continuïteit.

Natuurlijk zijn er vele andere vormen van perscontacten denkbaar, maar neem s.v.p. altijd even contact op met Rob, zodat het bestuur niet verrast kan worden door standpunten in de publiciteit, waarvan het niets afweet.

Onder PR vallen onder meer het maken en up-to-date houden van de zogenaamde welkomstmappen voor nieuwe leden, het coördineren van het jaarverslag van de vogelwerkgroep en het samenstellen van diverse folders en ander drukwerk.

3. Presentatie

Op het gebied van de presentatie groeit er iets moois! De afgelopen zomer waren we al zevenmaal aanwezig op grote evenementen met een prachtige eigen stand. Op het Vroege Vogelsweekend in 's-Graveland, de jubileummanifestatie van de Noordhollandse Milieufederatie en tijdens de open dagen van Natuurmonumenten en het Goois Natuurreservaat is bijvoorbeeld reclame gemaakt voor de vogelwerkgroep.

Dat gebeurt met kraampjes die versierd worden met informatie en een eigen presentatiewand, die gerealiseerd is door Bertus van den Brink en Marceline van de Water. Tijdens dergelijke presentaties zijn al een aantal

nieuwe leden ingeschreven en kan door het verkopen van boeken en nestkasten e.d. ook nog financieel een graantje meegepikt worden.

Helaas heeft Marceline ons onlangs verlaten. Zij is met haar familie vertrokken naar de Verenigde Staten. Voor de vele opbouwende werkzaamheden die zij heeft verricht zijn wij haar zeer dankbaar. Haar werk wordt overgenomen door Paul Keuning, die voor bezoekers van onze kraampjes geen onbekende zal zijn. Die kraam is ove-

rigens ook met enige regelmaat te bewonderen tijdens de maandelijkse lezing van de vogelwerkgroep in de Goede Herderkerk in Hilversum. Door vogelartikelen, ook die van Vogelbescherming Nederland, bij ons te kopen of te bestellen, helpt u uw vogelwerkgroep financieel. Wie ideeën of tips heeft, eens een keer wil helpen of boeken en/of nestkasten wil kopen, kan contact opnemen met Paul Keuning, Stam 26, 1275 CJ Huizen, tel.: 02152-68281.

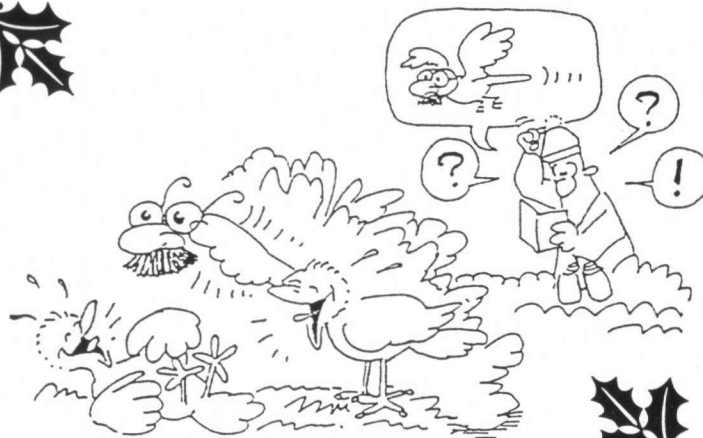
Gierzwaluwcoördinator gezocht

Door verhuizing van Mark van der Pol en Tom Gehring zijn er in de projectgroep Gierzwaluw plaatsen vacant voor een gierzwaluwcoördinator/trice in de gemeenten Muiden/Muiderberg en Huizen. Ook Eemnes is nog onbezet.

De voornaamste taken zijn het fungeren als aanspreekpunt, voorlichting geven, het beschermen van gierzwaluwbroedplaatsen en het creëren van nieuwe plekken. Verder wordt het op prijs gesteld als men, samen met andere leden, in de genoemde plaatsen pogingen wil ondernemen om broedplaatsen op te sporen. Het team van coördinatoren vergadert twee keer per jaar.

Men hoeft beslist geen ervaren vogelaar/ster te zijn om mee te doen. Enthousiasme is voldoende, want voor begeleiding wordt gezorgd. Wij hopen dat enkele leden zich bij de projectgroep aan willen sluiten. Aanmelden kan bij Dick Jonkers, Koggewagen 3, 1261 KA Blaricum, 02152-60456.

De redactie van De Korhaan

wenst u een vogelrijk 1995

Met een bootje door de ongerepte natuur. Veel vogels zien, nog meer vogels horen. Lekker weer. Mensen in de buurt die je even helpen als je een geluid niet meteen herkent. Deskundige uitleg over de planten en over het beheer van het gebied. Dat maakten we allemaal mee op onze tocht door Botshol.

Paul Keuning

Een mooie ochtend op de plassen van Botshol

De mooiste waarneming deden we eigenlijk op weg naar Vinkeveen. Vanaf Hilversum was ik ingestapt bij Bertus van den Brink. Tussen de Loosdrechtse plassen in vloog een Buizerd een paar meter voor onze motor- kap vlak boven het wegdek. Hij spreidde zijn klauwen uit en greep voor onze ogen zo een Spreeuw van de weg! Bertus moest echt even inhouden om ze te ontwijken. Dat was echt een beeld dat we niet gauw zullen vergeten. Van een Sperwer kun je zoiets verwachten, maar van een Buizerd?

Even voor achten voeren we op 25 juni met zo'n 25 vogelaars in een boot met een geluidsarme motor over de grootste plas van Botshol. Het dreigde een warme dag te worden met een kleine

kans op onweer. De zon deed al goed zijn best om de Aalschol- vers en de Nijlganzen mooi uit te lichten. De Koekoek zat lekker tegen een tak. In dit gebied met tientallen Kleine karekieten kan hij goed z'n ei kwijt, we zagen dan ook diverse Koekoeken. Verder ging het door vaarten en sloten.

Sietse de Vries, de rustige excursieleider, vertelde hoe in dit gebied de afgelopen twintig jaar door actief ingrijpen door natuur- beheer een rijke vegetatie is ont- staan met o.a. orchideeën. Een hogere waterstand zorgt dat het vervuilde landbouwwater uit de sloten rondom niet meer door- dringt in Botshol. De plannen om dit gebied tussen Vinkeveen en Mijdrecht terug te brengen tot een moerasomgeving zijn al ver

gevorderd. Diverse boeren heb- ben hun grond al vrijwillig ver- kocht aan natuurbeheers- organisaties.

Intussen hoorden we veel vogel- geluiden. Jan Bcs maakte ons opmerkzaam op de Bosriet- zanger, zelf had ik die nooit her- kend.

En wat hadden we een geluk met het weer. Even voor tienen waren we terug en toen kwam er toch een onweer los! Jammer voor de groep die na ons op ex- cursie ging. Je moet het maar treffen.

De 52 soorten tijdens de excursie bij Botshol.

Fuut	Bruine kiekendief
Gierzwaluw	Grasmus
Aalscholver	Fazant
Boerenzwaluw	Fitis
Blauwe reiger	Waterhoen
Grote bonte specht	Tjiftjaf
Lepelaar	Meerkoet
Veldleeuwerik	Koolmees
Wilde eend	Scholekster
Witte kwikstaart	Staatmees
Krakeend	Kievit
Grote lijster	Boomklever
Smient	Grutto
Zanglijster	Rietgors
Slobeend	Tureluur
Merel	Putter
Nijlgans	Kokmeeuw
Roodborst	Vink
Knobbelzwaan	Visdief
Sprinkhaanrietzanger	Huismus
Buizerd	Holenduif
Kleine karekiet	Spreeuw
Torenvalk	Houtduif
Bosrietzanger	Zwarte kraai
Havik	Koekoek
Zwartkop	Ekster

Gooise vogelaars varen bij Botshol (foto: Paul Keuning)

Van 16 tot en met 23 september '94 trokken zo'n 28 "vreemde vogels" van de vogelwerkgroep richting Zweden naar het befaamde Falsterbo. Voor de meesten was dit niet de eerste vakantie, maar een tocht op zoek naar het enorme verschijnsel "Vogeltrek", dat juist in de punt van Zweden overduidelijk is waar te nemen.

Paul en Alie Voorhaar

Geringde Jan, Nicolaan en Beppendief in Falsterbö

Voor het mannenclubje (Freek, Jan, Frank, Simon en Cees) was de eerste avond zeer bepalend voor de rest van de week. Bij het uitladen deponeerden zij hun etenswaar op de picknicktafel voor het huis. Dat zou deze week smikkelen en smullen worden geblazen; daar had Freek wel voor gezorgd. Misschien als straf dat zij hiermee toch wel een aantal douanebepalingen hadden overtreden, gebeurde er iets vervelends. Toen Freek zijn huisgenoten op een lekker blokje kaas bij de borrel wilde trakteren, bleek de 2½ kilo kaas volkomen spoorloos. Waren het kwajongens of was het de vos, die 's-avonds tussen de tenten naar eten en schoenen scharrelde? We zullen het wel nooit weten, maar bij de vele boterhammen die deze week door de mannen genuttigd zouden worden, om regen en het intensieve programma te kunnen trotseren, werden zij hieraan regelmatig herinnerd. Uit pure wanhoop smeerde Frank z'n boterhammen daarna maar met gemalen roodborstjes (vegetarische paté)

De eerste zaterdag was nog niet iedereen aanwezig of uitgeput van de reis, zodat alleen vrijwilligers een wandeling maakten over de hei. Onder deskundige

leiding van Bep, Nico, Adrie en Dick werden de eerste lessen gegeven: een Tureluur zingt "turalureluutluut" en een Groenpootruiter "tuut-luut-tuut".

Al gauw bleek hoe gevarieerd het gezelschap was, maar allen hadden één ding gemeen: "Het luisteren, kijken en leren van die kleine en grote, mooi gekleurde en grijze, maar steeds unieke vogels". Vogels, die ondanks alle studies van de afgelopen jaren, nog steeds een aantal vraagtekens oproepen, zoals bijvoorbeeld "Hoe weten ze nu wanneer en langs welke weg zij het beste kunnen vliegen, om weer terug te kunnen gaan naar hun winterverblijfplaats?" In de loop van de week zouden we er een hoop van leren, deels van de excursieleiding, deels van het vogeltrekstation in Falsterbo.

VARIATIE

Zoals gezegd een zeer gevarieerd gezelschap, maar de sfeer was de hele week fantastisch. Ook bleek dat er onder de vogelaars nog een hoop andere wijsheid aanwezig was.

Annelies, onze kleine dappere, oudste maar haast onvermoeibare deelneemster, wist alles af van paddestoelen en heeft een paar lekkere maaltjes kunnen

verzamelen. Ondanks dat ze zei veel minder te zien dan wij, was zij de eerste die de Kleine vliegvanger ontdekte in een tuintje. Cees hield zelfs een volledige lijst bij met planten, die we op onze wandelingen zagen. Hiermee had hij een dubbele functie en moest én omhoog én naar beneden kijken. Geen wonder dat hij zo moe was en geregeld overdag in slaap viel. Verder hadden we Jan "Zeiss", die van geen ophouden wist als er een aantal interessante exemplaren waren gezien. Maar hij heeft dan ook een hele goede bril. Dan was er "Geringde Jan", die volgend jaar een ligbed meeneemt, omdat hij van al dat omhoog kijken een "draaihals" kreeg. Ook was er "suk-suk-Jan", die met de koeien kon praten, evenals Femke. Jelle had het maar zwaar te stellen met dit stel en moest dagelijks zijn automaten uitkloppen.

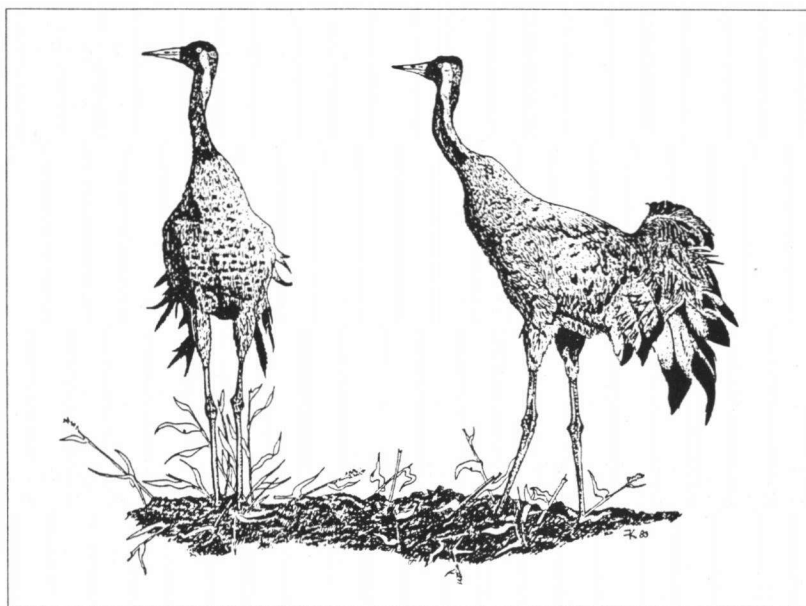
Te veel om iedereen op te noemen, maar de leiding, die meer dan een applaus, compliment of badge verdient, zullen we nog even de revue laten passeren. Allereerst onze "Bep-pendief", die het zwaar te verduren had met drie mannen in één tent. Zij hoorde bij "Nico-laan", die stilletjes als altijd (behalve 's avonds natuurlijk) tijdens de wandeling

verdwenen was, om alleen van de vogelgeluiden te genieten. Adrie (de kampvader) hield 's avonds na het eten tentcontrole, maar de meesten waren zo moe, dat van het opruimen niet veel terecht kwam. Last, but not least, Dick, die 's avonds in het Renaultje zat te ploeteren om alle ervaringen van de dag te noteren. Hij werd hierbij één keer vriendelijk doch zeer dringend gestoord door een Sperwer welke over zijn dak kroop, uit angst dat hij anders vergeten zou worden. Wij kennen Dick, hij slaat nog geen mus over.

DE PUNT

Zondag startten de excursies pas goed. Vaste prik van elke dag was 07.00 uur naar de "punt". Dit is zo'n beetje de meest zuidwestelijke punt van Zweden, zodat de vogels van daaruit de kortste overtocht naar Denemarken of Duitsland hebben. Na alle mooie verhalen over enorme aantallen vogels, die we eigenlijk nog niet helemaal geloofden, was nu het uur der waarheid aangebroken. Echt, het is waar, alhoewel met geen pen te beschrijven; de vogels vliegen je letterlijk om je oren. Sommigen vrij dicht langs de grond, om voor de grote overtocht nog net een graantje of rozebotteltje mee te pikken; anderen wat hoger en wat later op de ochtend, maar allen met hetzelfde doel "op weg naar het zuiden, naar een land met voldoende voedsel". Ook heel frappant was dat je in de loop der week bepaalde soorten vogels zag verdwijnen en andere soorten zag komen, die nu aan de grote overtocht begonnen.

Bij de punt stonden vogelaars in allerlei nationaliteiten. Zo was er Gunnar Roos, een Zweed dik in de zeventig, die al jaren op dezelfde plek staat te tellen. In het weekend waren er ook veel De-

Kraanvogels

nen. Toen op een gegeven moment een groepje Notekrakers probeerde aan de overtocht te beginnen (al met al gingen deze twijfelaars steeds weer terug!) vroeg een Deen hoe deze vogels in het Hollands heten. Ik antwoordde "Notekraker", maar dat begreep hij niet. Gedreven door het "Deunse smörrebröd" riepen we toen "Neutekreuker". En ja hoor, dat snapte hij. Niet ver van de punt stond de vuurtoren, met daaromheen een randje bebossing. Dit was een heel leuk plekje om rustende en fouragerende vogels te bekijken. Daar zat ook nog een Notekraker in een boom, een Zwarte specht en tal van kleine vogels. Ook zagen we een keer een Zwarte ooievaar. Een Ooievaar in Zweden is op zich al heel leuk, en wij zagen nog wel een zwarte. In het vuurtorengedebouw is een ringstation gevestigd, dat onderzoek naar de vogeltrek doet. Er worden daar veel excursies gegeven en gelukkig hadden ze voor ons een uurtje vrij.

Na de punt ging de groep meestal naar de hei, de camping lag aan de rand daarvan. Zelfs

van voor je tentje waren de groepen vogels te zien, maar op de hei zelf was het uitzicht natuurlijk grootser. Tegen 11 uur 's morgens begon het daar wat warmer te worden en van de opstijgende warme lucht maakten de roofvogels gebruik om hoogte te winnen, alvorens zij aan de grote overtocht begonnen. Het voordeel voor ons was, dat wij koffie en stoeltjes mee konden nemen; óf er werd iemand aangewezen die brood moest smeren. Zo was bijna geen half uurtje onbenut. Ook bij slecht weer werd doorgewandeld en paraplu's en regenjacks moesten onze apparatuur beschermen. Want zo bij elkaar genomen liep er een aardig kapitaaltje aan kijkers rond.

KRAANVOGELS

Het middagprogramma ging meestal naar een iets verder gelegen leuke vogelplek waar dan een wandeling van zo'n twee uur werd gemaakt. Ook 's middags werden vaak hele leuke waarnemingen gedaan. Een Visarend langs het strand, een aantal Steenarenden bij de steengroeve, een enorme groep Rode wouwen bij de vuilnisstortplaats, tijdens de autotocht een behoor-

lijke groep Kraanvogels en op een gegeven moment zelfs koeien in de boom. Was het omdat we een beetje moe begonnen te worden, of was dit net zo'n grapje als bij het meer van Børringe, waar Adrie gedurende een aantal minuten een Visarend volgde, die aan de schemerige horizon toch een meeuw bleek te zijn. Of was het toch een arend? Dat zullen we wel nooit te weten komen.

Het was een hele gewaarwording aan het meer van Børringe, van 's-avonds 18.00 tot ± 20.30 uur wachten, in het heuvelland, in kou en een steeds donkerder wordende schemering, op de Kraanvogels. Onderweg hadden we er al aardig wat gezien, maar

dáár moesten ze neerstrijken, dat was al jaren achtereen gebeurd. Maar vanavond, hoe romantisch de volle maan ook scheen, kwamen ze niet. Gelukkig kwamen door het heldere maanlicht nog wel een aantal mooie V-vormige groepen ganzen en riepen de Bosuilen in het donker. Op zich toch heel geslaagd.

De week was al weer bijna om. Na de ochtendexcursie op vrijdag moest een aantal deelnemers al weg omdat zij zaterdagmiddag terug moesten zijn in Nederland. Juist die dag werd een topper. Al bij de punt was het stralend mooi weer en was de trek beduidend groter dan voorheen. Hierop hadden al die

vogels zitten wachten. 's Middags op de hei konden de kijkers en de filmcamera het spektakel bijna niet aan. Hele groepen Bultzerds (zo groot als de zwermen Spreeuwen in Nederland) maakten van het mooie weer en de thermiek gebruik en bezorgden ons een schitterend schouwspel en op het laatst nog een hele studie naar het silhouet en vleugelpatroon van een Bastaardarend. Dit was een fantastische herinnering aan een vakantie in een schitterend Zweden. Dit alles was natuurlijk mogelijk gemaakt door de wondere wereld van onze gevleugelde vrienden. Een wereld die iets duidelijker voor ons is geworden, maar die toch nog steeds onvoorspelbaar blijft.

Gooise vogelaars aan het werk in Zweden. Links vooraan de Nicolaan (Foto: Rob Kole).

Twaalf vogelaars genoten op 22 oktober van een excursie van de vogelwerkgroep langs de IJsselmeerdijk tussen Muiderberg en Muiden. De excursie stond onder leiding van Bertus van den Brink en Freek Beffers. Freek doet verslag van een prachtige herfstochtend.

Freek Beffers

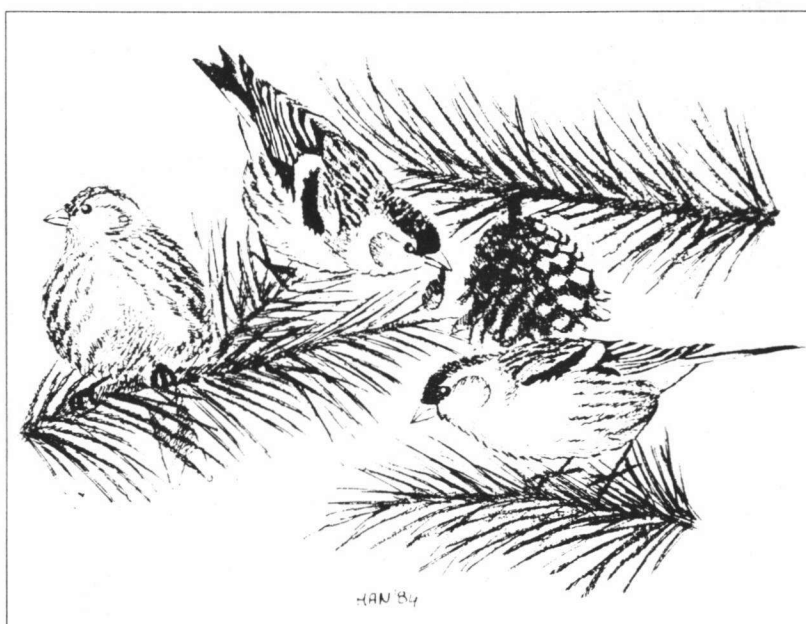
Een prachtige herfstochtend tussen Muiderberg en Muiden

Het is nog vóór half acht. Bij café 't Rechthuis in Muiderberg is nog niemand te zien. De meeste mensen slapen nog op dit uur. Bertus en ik nemen even poolshoogte. Om ons heen tikkeren Roodborsten, misschien zijn ze vannacht hier neergestreden. Een Boomkruiper tiereliert in een populier en een Boomklever laat zijn fluitend twiet twiet horen. Kauwtjes zwermen uit, druk kakelend. Er waait een pittig windje en je snuift heerlijke herfstgeuren op. Ideaal weer voor een herfstwandeling. Liefhebbers voor deze ochtendexcursie zijn inmiddels gearriveerd en met 6 man en 6 vrouwen en een (zeer rustige) viervoeter gaan we op stap. Eerst even door het Echo-bos waar Goudhaantjes en Sijzen ons informeren over de trek. Nadat we de oudste kastanjeboom van het Echo-bos hebben bekeken gaan we de oude Zeedijk op richting Muiden. Hier heb je een prachtig uitzicht over het IJsselmeer. De Koperwieken zijn terug! Overal zie je ze in groepjes foerageren. Groepen Spreeuwen trekken over. Grote mantelmeeuwen en Aalscholvers zitten op een eilandje. Kuif- en Tafel-eenden dobberen op behoorlijk hoge golven. Verderop, voorbij de originele dijkwoning, zien wij in de Noordpolder Buizerden en

Kramsvogels. Wat een herfsttrek! Een Smelleken scheert laag over het weiland, waar ook Nijlganzen, Holenduiven, Houtduiven en Veldleeuweriken zich bevinden. Op het oude schelpenstrand van Muiderberg houden we een koffiepauze. Een Grote bonte specht brengt ons weer op de been. Aan de horizon ligt het door de zon beschenen Muiderslot. Net een plaatje! Op de plas achter het Muiderslot dobberen diverse eenden en wat

Nijlganzen. Twee Pijlstaarten scheren over en een Torenavalk staat te bidden in de lucht. In Muiden vertelt Bertus hoe de plaatselijke omgeving er in zijn jeugd uitzag. Richting Hakkebaarsbrug zien we twee jagers geroutineerd Wilde eenden neerhalen. Via de Googweg (waar een Canadese gans "woont") komen we terug op ons startpunt. De klok wijst 12.30 uur. Het was een prachtige ochtend, waarbij we 46 soorten vogels gezien hebben.

Sijsjes

Onlangs is de Vogelwet 1936 gewijzigd. Dat was hard nodig omdat deze wet al jarenlang niet voldeed aan de Richtlijn van de Europese Unie (EU) voor de bescherming van vogels. De wet was ook in strijd met andere internationale regelingen.

Vogelwet 1936 gewijzigd

De directe aanleiding om tot wijziging van deze wet over te gaan was de vertraging die is ontstaan in de procedure voor een nieuwe wet, de Flora- en faunawet. Hoewel een wetsvoorstel daarvoor in 1994 door de Tweede Kamer in behandeling is genomen, zal het nog wel een tijdje duren voordat het voorstel zal resulteren in een wet. Omdat men daarop niet langer wilde wachten, zijn alsnog een aantal artikelen in de Vogelwet 1936 aangepast.

In dit artikel worden de belangrijkste punten uit de gewijzigde Vogelwet 1936 samengevat. De informatie is gebaseerd op een toelichting die is uitgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuurbescherming en Visserij (LNV), Directie Voorlichting en Externe Betrekkingen. Omdat het van belang is dat de kennis van de Vogelbeschermingswet zoveel mogelijk wordt verspreid, is de inhoud van de toelichting vrijwel geheel en nagenoeg zonder aanvullend commentaar overgenomen. Hoewel de nieuwe bepalingen van de Vogelwet op een aantal punten een verbetering brengen, wil dat niet zeggen dat vogels nu in alle opzichten voldoende beschermd zijn. Helaas blijven er nog diverse punten over die bijgesteld zouden moeten worden. Hopelijk zullen de nog bestaande knelpunten met de komende de Flora- en faunawet opgelost worden. Omdat dit artikel vooral bedoeld is om u over de bestaande wet

te informeren, wordt er niet verder ingegaan op noodzakelijke verbeteringen.

BESCHERMDE SOORTEN

In principe zijn alle Europese wilde vogels in ons land beschermd, inclusief vogels die niet in ons land broeden en hier slechts tijdens de trek voorkomen. De volgende definitie van het begrip "beschermde vogels" wordt gebruikt: *"Alle vogels welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van tamme duiven, de tamme knobbelzwanen en de in artikel 2 van de Jachtwet genoemde vogels"*. Hieruit blijkt dus dat Knobbelzwanen, die niet aanwijsbaar van iemand zijn en vrij rondvliegen of -zwemmen, wel beschermd zijn.

Vlaamse Gaai

WILD

De Jachtwet rekent een aantal soorten tot "wild". Dat wil echter nog niet zeggen dat daar altijd op mag worden gejaagd. Op

veel van deze soorten mag zelfs helemaal niet worden gejaagd en op een aantal andere soorten is de jachtijd beperkt. Er zijn drie soorten "wild", namelijk *"klein wild"* (Fazant en Houtsnip), *"waterwild"* (Rietganzen, Kleine rietganzen, Kolganzen, Grauwe ganzen, Canadese ganzen, Brandganzen, Rotganzen, Smienten, Krakeenden, Wintertalingen, Wilde eenden, Pijlstaarten, Zomertalingen, Slobeenden, Tafeleenden, Kuifeenden, Toppereenden, Meerkoeten, Goudplevieren, Bokjes en Watersnippen) en *"overig wild"* (Houtduiven, Zwarte- en Bonte kraaien, Roeken, Kauwen, Vlaamse gaaien en Eksters).

VOGELS EN EIERN

Als de Vogelwet spreekt van "vogels" dan worden daarmee niet alleen de levende vogels bedoeld, maar ook: "lichamen van dode vogels en delen van vogels al dan niet geprepareerd of op andere wijze geschikt gemaakt om duurzaam te worden bewaard". Dat wil zeggen dat ook skeletten en schedels van beschermde vogels beschermd zijn. Verder gelden beschermende maatregelen voor eieren ook voor uitgeblazen eieren.

VERBODSBEPALINGEN

In de artikelen 5 tot en met 9 van de Vogelwet 1936 zijn verbodsbepalingen genoemd: Het is verboden *beschermde vogels* te doden of te vangen of daar pogingen toe te doen, onder zich te hebben, te vervoeren, binnen of buiten het grond-

gebied van Nederland te brengen, te kopen of te verhandelen of om met beschermde vogels zangwedstrijden (zoals vinken-zangconcoursen) of andere wedstrijden te houden. Ook is het verboden beschermde vogels opzettelijk te verontrusten.

Verder is het verboden *eieren* van beschermde vogels te zoeken, te rapen of uit te halen of daar pogingen voor te doen, onder zich te hebben, te vervoeren en binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen, te kopen of te verhandelen.

Het is ook verboden *nesten* van beschermde vogels te verstoren, opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen, onder zich te hebben, te vervoeren en binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of te verhandelen.

Spreeuw

Tenslotte bestaat er op grond van de Vogelwet een verbod om bepaalde in het Vogelbesluit 1994 aangewezen middelen te bezitten die kunnen dienen om vogels te vangen of te doden, vangklaar op te stellen of zich daarmee in het veld te bevinden. Voor zogenaamde 'mistnetten' bestaat bovendien een bezits- en handelsverbod.

Op de verbodsbepalingen bestaan verschillende uitzonderingen. Er kunnen ook vergunningen worden verleend voor een groot aantal handelingen. De belangrijkste uitzonderingen worden hierna genoemd.

ONBESCHERMDE VOGELS

Op grond van artikel 2 van de Vogelwet kunnen vogelsoorten onbeschermd worden verklaard indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat voor de bestrijding van overlast en schade.

In het Vogelbesluit 1994 worden de volgende soorten aangewezen die door de Minister van LNV onbeschermd kunnen worden verklaard: de Spreeuw, de Huismus, de Kokmeeuw en de Zilvermeeuw.

De perioden van het jaar waarin de vier genoemde soorten onbeschermd zijn, zijn tot 1 januari 1997 bepaald op:

- Spreeuw: 1 juni tot en met 30 november;
- Huismus: 15 juni tot en met 15 september;
- Kokmeeuw: 16 juli tot en met 14 april;
- Zilvermeeuw: 16 juli tot en met 14 april.

Tijdens de broedtijd zijn deze soorten beschermd.

Onbeschermde vogels zijn niet "vogelvrij". Zij mogen niet worden gevangen of gedood met verboden vangmiddelen, zoals: lijm, strikken, beugels, vallen, klemmen, alle soorten vangkooien, alle soorten netten en giftige verdovende middelen. Voor het met een vuurwapen doden van onbeschermde vogels kan een vergunning worden verleend. Een houder van een jachtakte heeft zo'n vergunning niet nodig.

KIEVITSEIEREN

Het zoeken en rapen van kievitseieren is in het hele land toegestaan van 1 maart tot en met 8 april. Men mag bij het zoeken en rapen geen hond bij zich hebben en er mogen alleen kievitseieren worden gezocht op percelen waarvoor men van de grondgebruiker schriftelijk toestemming heeft gekregen. Verder is iemand die kievitseieren zoekt en raapt verplicht na de raaptijd broedsels van weidevogels te beschermen. Als bewijs wordt een "eierzoekkaart" afgegeven door de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten of de Vereniging voor weidevogelbescherming Vanellus vanellus. De handel in kievitseieren is verboden.

CULTUURVOGELS

De volgende soorten zogenaamde cultuurvogels zijn uitgezonderd van het bezitsverbod voor beschermde vogels: Merel, Vink, Putter, Sijs, Kneu, Groenling, Geelgors, Goudvink, Barmsijs, Ringmus, Huismus, Spreeuw en Zanglijster. De houder van de vogels moet kunnen aantonen dat ze zijn gekweekt. Als bewijs daarvoor geldt een ring die voldoet aan door het Ministerie van LNV gestelde eisen en is afgegeven door een door de minister erkende organisatie. Het is toegestaan deze cultuurvogels te vervoeren, af te leveren, ten toon te stellen en in- of uit te voeren. Ongeringde vogels mogen niet worden gehouden.

OPGEZETTE VOGELS

Het te koop vragen, kopen, vervoeren en onder zich hebben van geprepareerde beschermde vogels is zonder vergunning alleen toegestaan indien deze zijn voorzien van een metalen merkteken van een officieel vastgesteld model. Houders van een prepareervergunning (erkende

preparateurs) bevestigen dit merkteken aan de opgezette beschermde vogels. Voor het naar deze preparateurs vervoeren van door gevonden beschermde vogels is een vervoersvergunning vereist. Deze wordt afgegeven door opsporingsambtenaren (bijvoorbeeld politie). De vogels moeten daarbij worden getoond.

VALKERIJ

De Havik en de Slechtvalk mogen voor de jacht (valkerij) worden gebruikt. Voor het houden en vervoeren van deze jachtvogels is een vergunning vereist.

EENDEN EN GANZEN

Door de wijziging in de Jachtwet die sinds 1 augustus 1994 van kracht is, is een groot aantal soorten eenden en ganzen, die voorheen tot het wild behoorden, onder de werking van de Vogelwet gekomen. Op grond van de Jachtwet mogen tamme exemplaren van de wildsoorten worden gehouden. Voor de eenden en ganzesoorten die door de wetswijziging tot de beschermde vogels van de Vogelwet zijn gaan behoren, geldt een overgangsregeling. Deze houdt in dat het onder zich hebben van deze vogels is toegestaan voorzover ze geringd en geregistreerd zijn. Handel is niet toegestaan, maar vervoeren en in- en uitvoeren wèl.

VERGUNNINGEN

De Vogelwet 1936 kent een groot aantal soorten vergunningen, waarvan er al enkele zijn genoemd. Op grond van artikel 21 kunnen vergunningen worden verleend in het belang van de vogelstand, de opvoeding of de wetenschap. Deze vergunningen kennen een onderverdeling; enkele van de belangrijkste worden hier vermeld.

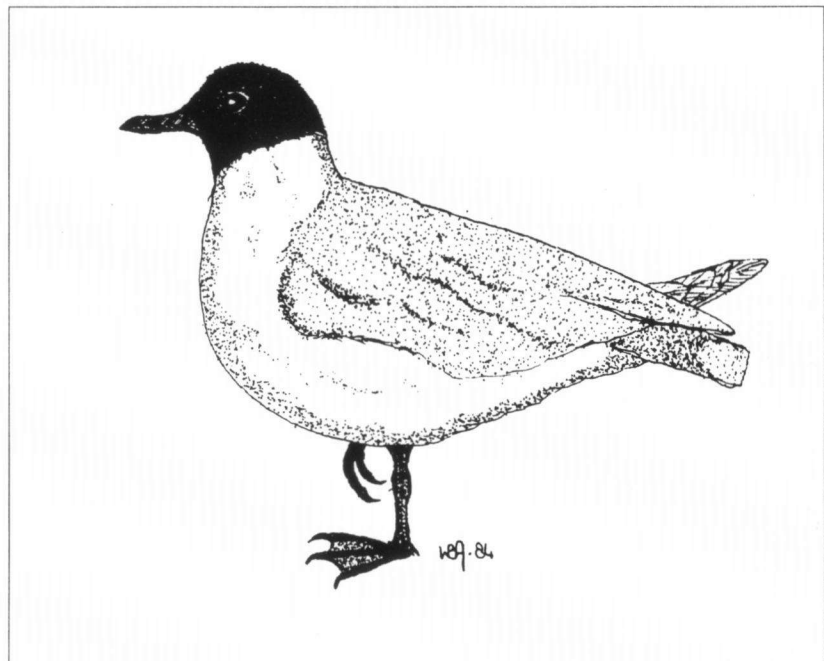
Een vergunning in het belang van de vogelstand is de zogenaamde vogelasielvergunning die de houders toestaat zieke, gewonde of anderszins niet-valide beschermde vogels te houden, met het doel deze na herstel weer in vrijheid te stellen. Aan dierentuinen is een vergunning verleend voor het voor educatieve doeleinden houden van een aantal beschermde vogels. Meestal is het aantal beperkt. Aan "ringers" (medewerkers van het Vogeltrekstation te Heteren) kan een zogenaamde ringvergunning worden verstrekt. Deze vergunningen worden verstrekt in het belang van de wetenschap. Daarnaast kunnen er nog een aantal andere vergunningen in het belang van de wetenschap worden verstrekt aan instellingen die zich bezig houden met wetenschappelijk onderzoek.

SCHADE

Indien beschermde vogels schade veroorzaken (bijvoor-

beeld in de landbouw), dan kan een vergunning worden aangevraagd om deze vogels te vangen of te doden of om hun nesten te verstoren. Voorwaarde is echter dat er sprake moet zijn van belangrijke schade, die niet op een andere bevredigende wijze kan worden bestreden. Deze vergunningen worden verstrekt door de Commissarissen der Koningin. Het gaat hierbij voornamelijk om Turkse tortels, Knobbelzwanen, Kokmeeuwen, Zilvermeeuwen en Spreeuwen (de laatste drie soorten in de periode van het jaar waarin zij beschermd zijn). Het is ook mogelijk een financiële vergoeding te krijgen van het Jachtfonds voor schade aangericht door beschermde vogels.

Deze weergave van de Vogelwet is niet volledig. Met toestemming van het Ministerie is gebruik gemaakt van: "Kernpunten", uitgave van het Ministerie van LNV, oktober 1994.

Kokmeeuw

Nieuwbouw vogelasiel begonnen

Met een kleine ceremonie rond het heien van de eerste paal is op 26 oktober de nieuwbouw voor het vogelasiel het Gooi begonnen. Dat gebeurde door de voorzitter van het stichtingsbestuur van het vogelasiel, de Bussumse burgemeester W. Holthuizen. Samen met mevrouw Van Ingen van het vogelasiel zorgde hij er voor dat de eerste paal de grond in ging op het terrein aan de Burgemeester Visserlaan in Naarden. Naast het oude asiel zal hier een splinternieuw centrum verrijzen, dat - als alles mee blijft zitten - volgend voorjaar in gebruik wordt genomen.

Onze vogelwerkgroep was bij de ceremonie door een aantal leden vertegenwoordigd. De heer Holthuizen en zijn medebestuurleden lonken naar onze vogelwerkgroep. Zij hopen dat onze vereniging in de toekomst van de nieuwe accommodatie gebruik wil maken.

Onderdeel vormt namelijk een educatief centrum, waar mogelijk ook bijeenkomsten van organisaties gehouden kunnen worden. Voorzitter Rob Kole, zelf aanwezig, zei dit wel te willen onderzoeken. De mogelijkheden zijn echter beperkt, omdat het nieuwe educatieve centrum van

het vogelasiel niet zo groot zal zijn dat het tientallen mensen tegelijk kan ontvangen.

We worden op de hoogte gehouden van het wel en wee rond het vogelasiel door ons lid Bertus v.d. Brink, die sinds enige tijd als vrijwilliger bij dit opvangcentrum werkzaam is.

De heer Holthuizen (zelf in zijn vrije tijd een verwoed vogelaar) deed nog een andere stap op weg naar verdere samenwerking: hij meldde zich ter plekke aan als lid van onze vogelwerkgroep.

HAANTJES

Rubriek voor niet-commerciële mededelingen van/aan Korhaanlezers

Trekvogeltelling

In het weekeinde van 7 en 8 oktober 1995 organiseert Birdlife International een telling van trekvogels over de gehele wereld. Het aandeel van Vogelbescherming Nederland in de organisatie is nog niet bekend. Nadere gegevens volgen zo spoedig mogelijk. Onze vogelwerkgroep doet in elk geval mee. Geïnteresseerden kunnen nu al contact opnemen (tijdens een lezing of via een briefje) met Fred van Klaveren, Marktstraat 2, 3621 AC Breukelen.

Boeken en nestkasten

Wist u dat u uw vogelwerkgroep ook kunt steunen door al uw "vogelartikelen" via onze subgroep Communicatie te bestellen? U kunt alle artikelen van Vogelbescherming Nederland via ons krijgen voor de speciale

ledenprijs. Verder hebben we een rijke sortering nestkasten en eigen publikaties in voorraad. Bel gerust met Paul Keuning: 02152-68281.

Scholekster

Een laatste oproep voor de huidige "Vogel van het jaar". Heeft u nog waarnemingen van de Scholekster uit 1994, stuur ze dan in. Waarnemingkaartjes graag naar Dick Jonkers, die in een volgende Korhaan verslag zal doen van de bevindingen met de Scholekster in het afgelopen jaar.

Vogelkalender

In de vorige Korhaan vermelden wij, dat de Vogelkalender van de Stichting Het Vogeljaar evenals in voorgaande jaren weer verkrijgbaar is bij Loes Hartog en bij Jaap Taapken. U kunt hem nu ook kopen bij Paul Keuning, Stam 26, Huizen, tel. 02152-68281 en op de informatiestand tijdens de lezingen in de Goede Herderkerk.

PROGRAMMA

Zondag 8 januari 1995: Ochtend-wandelexcursie Loenderveensche Plas o.l.v. Jan van Bergeijk, Adrie Vermeule en Fred van Klaveren.

Vertrek om 8.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum; om 9.00 uur vanaf het terrein van de Amsterdamse Waterleiding mij. (S.v.p. wachten voor het hek aan de Bloklaan in Loenen).

Dinsdag 10 januari: Vergadering subgroep Avifauna in de Oranjerie van Groeneveld in Baarn. Koffie klaar vanaf 19.30 uur. De bijeenkomst begint om 20.00 uur.

Zondag 22 januari: Ochtend-wandelexcursie 's-Gravelandse landgoederen, o.l.v. Fred van Klaveren en Yolande Bosman.

Vertrek om 8.30 uur vanaf de oprijlaan van Gooilust aan het Zuidereinde in 's-Graveland.

Donderdag 26 januari: Lezing door de heer L. van den Bergh: "Ganzen in West-Europa".

Leo van den Bergh is verbonden aan het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek te Arnhem. Hij heeft onder anderen in Limosa gepubliceerd over overwinterende watervogels in Nederland.

De verschillende soorten ganzen die in West-Europa voorkomen zullen besproken worden. Beheersproblemen en problemen met de jacht komen aan de orde.

De bijeenkomst is in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 28 januari: Dagexcursie naar het Verdrongen Land van Saefthinghe, o.l.v. Henk Castelijns.

Vertrek om 7.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. Het is ongeveer 2,5 à 3 uur rijden; in het begin van de avond zijn we weer terug. Goede, waterdichte wandelschoenen of laarzen meenemen en warme kleding, want het kan daar erg koud zijn. Brood en drinken voor de hele dag meenemen.

Bij zeer slecht weer wordt de excursie verzet naar zondag 5 februari.

Schriftelijk opgeven bij Joke van Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn, met vermelding of u wel of niet in het bezit bent van een auto en of u eventueel ook op 5 februari zou kunnen.

Dinsdag 14 februari: Werk-contactavond in de Oranjerie van kasteel Groeneveld in Baarn. Vanaf 19.30 uur bent u hier welkom.

Dick Jonkers zal worden gevraagd om ons weer eens te leren hoe je een groep vogels het beste kunt tellen of schatten. Hij heeft daar leuke methodes voor.

Zondag 19 februari: Ochtendwandelexcursie Gooimeerkust o.l.v. Rob van Maanen, Wim Leclercq, Anco Driesen en Mark van de Pol.

Vertrek om 9.00 uur vanaf de Huizer pier in Huizen.

Dit is een openbare excursie, dus neem gerust vrienden, familie en bekenden mee.

Donderdag 23 februari: Lezing door de heer A. Cools: "Gedragsobservatie van Kauwtjes".

Achilles Cools is beeldend kunstenaar en veldornitholoog. Hij heeft het boek "Kauwen in de spiegel" gepubliceerd.

Zijn bevindingen van langdurige observatie van het gedrag van Kauwtjes in de kolonie bij zijn atelier en heemtuin zullen besproken worden. In samenwerking met de universiteit van Antwerpen heeft hij analyses gemaakt van geregistreerde geluiden van Kauwtjes.

De bijeenkomst is in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 25 februari: Steen- en Ransuilenexcursie o.l.v. Adrie Vermeule en Dick Jonkers.

Vertrek om 20.00 uur vanaf de parkeerplaats tegenover het vliegveld aan de Noodweg in Hilversum.

Zaterdag 4 maart: Autoexcursie Flevopolder o.l.v. Rob van Veen, Rob Kole en Wim Leclercq.

Vertrek om 7.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum en om 8.00 uur vanaf het Muiderzand (bij het restaurant).

Dinsdag 14 maart: Bijeenkomst van de subgroep Nestkasten in de Oranjerie van kasteel Groeneveld in Baarn. Peter Lina van het Informatie- en Kenniscentrum van het ministerie van LNV zal een lezing houden over het voorkomen van vleermuizen in nestkasten.

Vooraf zullen de plannen voor het nieuwe seizoen worden toegelicht.

Donderdag 23 maart: Jaarvergadering.

Het jaarverslag en de agenda van de jaarvergadering worden in de volgende Korhaan gepubliceerd.

Na afloop van de vergadering houdt Dick Jonkers een lezing met als thema: "Vogels in de Eempolders". In de Eempolders worden al heel lang broedvogelinventarisaties en tellingen uitgevoerd. Een landinrichting is in uitvoering. Waterlopen worden veranderd, wegen geasfalteerd en nieuwe boerderijen gebouwd. Aan de invloed van al deze facetten op de vogelstand zal aandacht worden geschonken.

De bijeenkomst is in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 25 maart: Dag-wandelexcursie rond het Naardermeer o.l.v. Guus Proost en Mark van de Pol.

Vertrek om 7.00 uur vanaf het station Naarden/Bussum.

Zaterdag 9 april: Ochtend-wandelexcursie naar De Stulp o.l.v. Adrie Vermeule en Jan Terlouw.

Vertrek om 6.30 uur vanaf het parkeerterrein in Lage Vuursche (bij de midgetgolf).

Dinsdag 11 april: Werk-contactavond in de Oranjerie van kasteel Groeneveld in Baarn. Vanaf 19.45 uur.

Donderdag 27 april: Lezing door de heer R.M.Pop: "De Vogelwereld van de Falkland-eilanden".

René Pop is vogelfotograaf en heeft expedities gemaakt over de hele wereld. Hij is verbonden aan de redactie van Dutch Birding.

Hij zal een verslag laten zien van een expeditie naar de Falkland-eilanden. Beelden van allerlei soorten albatrossen, stormvogels en pinguïns zullen getoond worden. Ook zeezoogdieren, onder andere de zee-olifant, komen aan de orde.

De bijeenkomst is in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

MUTATIES LEDENBESTAND

Nieuwe leden:

W. Bijl	Ravelijn 5	1383 BE Weesp	02940-10902
G.van Essen	Narcisstraat 36	1271 NG Huizen	02152-55258
P.Hilhorst	Vijverlaan 3	3755 TP Eemnes	02153-18252
Mw.T.Hilhorst	Stad & Lande 16	1251 VP Laren	02153-16845
T.W.Hofman	Ger.Gullaan 30	1217 LP Hilversum	035-282149
Drs.W.J.M.Holthuizen	Postbus 6000	1400 HA Bussum	
Mw.P.Jacquemijns	Naarderstraat 94	1211 AM Hilversum	035-234513
A.C.Kleinman	Koekoeklaan 31	1403 EB Bussum	
F. Leurs	Valk 24	1261 SX Blaricum	02152-63118
Mw.G.Merckx	Lunettepad 3	1383 ET Weesp	02940-19669
Mw.W.Plomp	v.Riebeeckweg 20	1212 EL Hilversum	035-852495
G.Woortman	Kr.Englaan 4a	1404 BX Bussum	02159-37827

Adreswijzigingen:

A.de Wit	Zuringhof 11	3991 GN Houten
----------	--------------	----------------

Overleden:

Mr.W.van Heuven	Amsterdam
-----------------	-----------

Bedankt:

fam.R.v.d.Akker	Almere	A.Kruithof	Bussum
Mw.W.Bal-Kok	Eindhoven	C.C.Labega	Hilversum
L.Bonhoffer	Hilversum	Mw.T.Lips-Commu	Naarden
Mw.H.van Daal	Huizen	T.Loohuizen	Kortenhoef
Mw.J.Dorland	Hilversum	J.A.Reddingius	Naarden
N.van Elst	Bussum	Mw.L.Reddingius-Schreuder	Naarden
W.Heldoom	Dordrecht	Mw.J.v.d.Schot	Bussum
R.Hofmeester	Muiderberg	A.A.Toxopeus	Muiderberg
P. de Jong	Weesp	M.Weitjens	Ned.den Berg

ONTVANGEN LITERATUUR

Boomblad, IBN-DLO, jrg 6 no 4, september 1994: Wadvogels voor keuze: Wijken of sterven
Idem, jrg 6 no 5, november 1994: Wetlands en watervogels in Afrika - Herintroductie van het edelhert in de duinen

Debakel, NJN-District VI, jrg 18 no 5, september 1994
Idem, jrg 18 no 6, november 1994: Verslag voegelexcursie naar de Stichtse Brug van 2 oktober

De DompHoorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 28 no 3, september 1994: Vogeltellingen langs de Lek - Vogelzang - De Torenvalk - Vogelnieuws

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 16 no 2, 1994: Amerikaanse Goudplevieren op Texel en bij Stavoren in oktober en november 1989 - Twee roodooivireo's op Vlieland in september en oktober 1991 - Identiteit van Aziatische Goudplevier bij Middelburg in september 1991

Idem, jrg 16 no 3, 1994: Dwergarenden bij Leersumse Veld in mei 1992 en bij Keersluisplas in april 1993 - Roze Pelikanen in Nederland in november 1987, februari 1988 en mei 1990 - Cirgors te Breskens in mei 1992 - Maskergors op Schiermonnikoog in oktober 1993
Idem, jrg 16 no 4, 1994: Rare birds in the Netherlands in 1992 - Kleine Trap bij Grijskerke in november-december 1993 - Cirgors op Maasvlakte in april 1994

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 23 no 3, september 1994: De Losserse Ooievaars - Jaarverslag 1993 Vogelringstation Overdinkel - Schaarse en zeldzame vogels in Twente 1993 - De doortrek van

5 ruiters in de Engbertsdijkvenen in de periode 1983-1992 - Grote Gele Kwikstaart- en Gierzwaluwnestkastjes succesvol

De Groene Hollander, St. Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer N.H., jrg 11 no 28, juni 1994: Vleermuisvriendelijke bunkers: Nederlanders adviseren in Frankrijk - Smientenbeleid en weidevogels

De Grutter, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 18 no 4, augustus 1994: De Keizerarend in Slowakije: Overweldigend - Verslag Blauwe Reigertelling 1994 - Vervangende nestgelegenheid voor de Gierzwaluw toch zinvol?

Idem, jrg 18 no 5, oktober 1994: Ooievaars te kijk in de Wijde Wormer

De Kleine Ratelaar, IVN Gooi e.o., jrg 16 no 4, oktober 1994: Tafelberg- en Blaricummerheide na 4 jaar begrazing - Natuureducatie - Extra bescherming Rode Lijstvogels in Gooi en Vechtstreek

De Korhaan, Ver. voor Vogel- en Natuurstudie De Wielewaal, afd. De Noorderkempen, jrg 22 no 4, oktober 1994: Zoogdieren (de egel) - De Vink - Vogels in de tuin

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 37 no 4, augustus 1994: De "Hoogekampse Plas", Tellingen van watervogels van 1992 t/m 1994 - Brandgans ook als broedvogel in Utrecht - Reeën nader bekeken - Interessante vogelgedragingen
Idem, jrg 37 no 5, oktober 1994: Broedvogels in het Von Gimborn Arboretum in 1993 - De Putter als broedvogel in IJsselstein - Huiszwaluwen bij de

Samenstelling: Ruud Willemstein

Beatrixsluizen; een aflopende zaak? - Waarneming van een blonde tapuit in Hoogland - Dagboek van een oeverzwaluwwand - Trektellen op de Kruishaarsche Heide

Meerkoet, Natuur en Milieu-federatie Wierhaven, no 2, juni 1994: Een waterspreeuw in Robbenoord
Idem, no 3, september 1994: De vogels van het Kooibos te Hippolytshoef - Ringmeldingen van in het werkgebied gevonden vogels

Natuurbehoud, Ver. Natuurmonumenten, jrg 25 no 4, november 1994: Roofvogels: houdt die vervolging nu nooit op?

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 18 no 9, september 1994: De kromme sloten van Groningen
Idem, jrg 18 no 11, november 1994

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 22 no 4, oktober 1994: Excursie Oostvaardersplassen - Weidevogelbescherming 1994

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 21 no 3, 1994: Themanummer IJsselmeerkust

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 25 no 3, zomer 1994: Broedvogelverslag Alblasserbos 1993

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 12 no 65, oktober 1994: Bijzondere soorten project niet broedvogels 1989-1993

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 17 no 4, oktober 1994: Alledaagse vogels, wulp - Nestbescherming weidevogels 1994 - Over Valken en Sperwers

Veldwaarnemingen

Waarnemingen Overzicht (1)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Roerdomp	1	1994-09-25	Slikveld Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Purperreiger	1	1994-06-19	Weiland Karnemelksloot	M.Matthijssen /Echtg
Purperreiger	8	1994-08-18	Rondje Naardermeer	B.v.d.Brink
Purperreiger	1	1994-08-22	Kromme Rde, Kortenhoef	Y.Bosman
Purperreiger	2	1994-09-03	Dammerkade, Ankeveen	J.van Gastel
Purperreiger	1	1994-09-18	Keverdijkse- en Overscheense Polder	P.Schut
Ooievaar	1	1994-07-28	Ocriet Eiland in de Eem	M.& R.van Houten
Ooievaar	3	1994-08-16	Maatpolder, Eemnes	C.te Overeem
Ooievaar	2	1994-09-25	Eempolder ten oosten v.d.Eem	G.Kamer
Lepelaar	3	1994-07-06	Stichtse Brug, Oost Eemnes	D.Jonkers
Lepelaar	10	1994-07-17	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Lepelaar	4	1994-08-29	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Kolgans	25	1994-08-22	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Grauwe Gans	80	1994-08-14	Keverdijkse/Overscheense polder,Naarden	D.Jonkers/M.de Graaf
Grauwe Gans	4	1994-08-20	Naardermeent, Naarden	D.Jonkers
Grauwe Gans	35	1994-09-25	Oostermeent, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Nijlgans	1	1994-07-01	De Hoef, Gooimeer	D.Jonkers/R.Leurs ea
Nijlgans	9	1994-08-22	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Nijlgans	1	1994-09-30	SBB Eiland, Eemmeer	J.van Gastel
Smient	3000	1994-09-30	Eemmeer	J.van Gastel
Krakeend	30	1994-09-07	SBB Eiland, Eemmeer	J.van Gastel
Kuifeend	1	1994-06-03	Lambertszkade, Vreeland	M.Matthijssen
Wespendief	2	1994-09-07	Rond het Naardermeer	B.v.d.Brink
Bruine Kiekendief	1	1994-09-07	Slikveld Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Havik	1	1994-07-15	Bos N.O. zand Tafelbergheide, Blaricum	E.Frater Smid
Havik	1	1994-08-24	Tussen Boissevainweg en Buss.weg	E.Frater Smid
Havik	1	1994-09-03	Vogelhut, Kromme Googh	J.van Gastel
Havik	1	1994-09-03	Kromme Googh, Vogelhut	J.van Gastel
Sperwer	1	1994-08-28	Tafelbergheide, Huizen	D.Jonkers/M.de Graaf
Sperwer	1	1994-09-23	Westhoven, Huizen	J.van Gastel
Buizerd	5	1994-08-04	Naarderstraat,Huizen	C.Holzenspies
Buizerd	2	1994-08-20	Oud Naarden, Naarden	D.Jonkers
Buizerd	6	1994-08-20	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Buizerd	1	1994-08-29	Zuidpolder te Veld	M.van Houten
Buizerd	2	1994-09-11	Noordpolder te Veen, Eemnes	J.van Gastel
Visarend	1	1994-09-13	Dammerkade Holl.zijde, Ankeveen	Joh.J.Frieswijk
Torenvalk	1	1994-09-07	Bussummerheide	I.Jeltes
Boomvalk	1	1994-08-11	Dammerkade, Ankeveen	D.Jonkers/M.de Graaf
Boomvalk	1	1994-08-16	Westerheide	Y.Bosman
Boomvalk	1	1994-08-18	Naardermeer	B.v.d.Brink
Boomvalk	1	1994-08-22	Zuiderheide	Y.Bosman
Boomvalk	1	1994-08-28	Tafelbergheide, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Patrijs	1	1994-08-21	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Fazant	7	1994-08-27	Slikveld West Stichtse Brug	J.van Gastel
Scholekster	4	1994-06-19	Overscheenseweg	M.Matthijssen/echtg.
Scholekster	1	1994-07-21	Prutpolder, Nederhorst den Berg	G.Kamer
Bontbekplevier	5	1994-08-20	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Strandplevier	1	1994-09-03	Gooimeerkust (Labradorstroom) Huizen	A.C.Driessen
Kievit	8	1994-08-14	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Bonte Strandloper	1	1994-08-29	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel

Veldwaarnemingen

Waarnemingen Overzicht (2)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Kemphaan	6	1994-08-20	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Kemphaan	5	1994-08-27	Zuidpolder te Veld	M.v.Houten/I.v.Wegen
Watersnip	11	1994-08-14	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Watersnip	14	1994-08-22	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.v.Gastel
Grutto	2	1994-08-18	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Grutto	22	1994-08-21	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Regenwulp	2	1994-07-08	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Wulp	32	1994-07-02	Zuidpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Tureluur	3	1994-08-16	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Groenpootruiter	1	1994-07-13	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Oeverloper	3	1994-08-14	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Oeverloper	5	1994-08-16	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Oeverloper	2	1994-08-21	Stichtse Brug, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Grote Mantelmeeuw	25	1994-08-22	SBB Eiland, Oost Stichtse Brug	J.van Gastel
Zwarte Stern	30	1994-08-18	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Zwarte Stern	5	1994-09-18	Naardermeer, vanuit hut Meerkade	P.Schut
Holenduif	5	1994-08-20	Opgespoten deel 4e Kwadrant, Huizen	J.van Gastel
Tortelduif	1	1994-07-19	Omg.Viaduct,Witte Bergen, Gem.Eemnes	R.Kole
Koekoek	1	1994-09-07	Naardermeer	B.v.d.Brink e.a.
Gierzwaluw	3	1994-09-11	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Ijsvogel	1	1994-08-21	Maatpolder Eemnes	D.Jonkers
Ijsvogel	1	1994-09-03	Landgoed de Beek	W.Weitjens
Ijsvogel	1	1994-09-25	Gooiergracht Valse Bosje, Eemnes	D.Jonkers/M.de Graaf
Groene Specht	1	1994-07-21	Vlieghei, Huizen	D.Jonkers/v.d.Weijer
Groene Specht	1	1994-07-31	Tuinsteenakker, Blaricum	E.Frater Smid
Zwarte Specht	1	1994-08-23	Bussummerheide	I.Jeltes
Zwarte Specht	1	1994-09-06	Bussummerheide	I.Jeltes
Grote Bonte Specht	1	1994-06-22	Vreelandseweg t.h.v.Nederhorst d.Berg	M.Matthijssen
Witte Kwikstaart	41	1994-08-22	Grasveld Gooisekust, Huizen	J.van Gastel
Zwarte Roodstaart	2	1994-06-13	Havenkantoor Oude Haven, 056	R.Th.Huizenga
Paapje	1	1994-08-29	Zuidpolder te Veld	M.van Houten
Tapuit	1	1994-09-25	Oostermeent, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Grote Lijster	1	1994-08-08	Rotonde A27/A1, Eemnes	D.Jonkers
Kleine Karekiet	3	1994-06-03	Lambertszkade, Vreeland	M.Matthijssen
Grote Karekiet	1	1994-06-17	Gooimeerkust (Labradorstroom) Huizen	A.C.Driessen
Spotvogel	1	1994-07-02	Zuidpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Spotvogel	1	1994-07-12	De Lepelaar, Naarden	D.Jonkers
Braamsluiper	1	1994-06-26	Lamb.Hortensiuslaan, Naarden	D.Jonkers
Baardmannetje	2	1994-09-25	Stichtse Brug, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Boomkruiper	1	1994-09-09	Bussummerheide	I.Jeltes
Buidelmees	1	1994-09-25	Stichtse Brug, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Putter	2	1994-07-01	Kust 4e Kwadrant, Huizen 057	A.C.Driessen
Putter	50	1994-08-18	Kust Eemmeer, Blaricum	J.van Gastel
Putter	150	1994-08-20	Kust Eemmeer, Blaricum	J.van Gastel
Putter	4	1994-08-21	De Drost Bijvanck, Huizen	D.Jonkers
Putter	9	1994-09-01	Omgeving Pier, Huizen	A.C.Driessen
Putter	2	1994-09-25	Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Kruisbek	1	1994-06-11	Zanddijk, Naarden	D.Jonkers
Goudvink	1	1994-07-12	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VVG: VVG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VVG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A.Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	03499-82303
Sekretaris	: P.Ruiter	Bilderdijklaan 16	3743 HS Baarn	02154-24140
Penningmeester	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
SG Algemene Zaken	: L.J.Dwars-Van Achterbergh	Prinsenstraat 15	1211 LS Hilversum	035-233973
SG Avifauna	: G.M.L.Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	02152-51661
SG Nestkasten	: D.A.Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	02152-60456
SG Vogelcursus	: P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-831592
SG Excursies	: J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804
SG Communicatie	: P.Schut	Rietmeent 98	1218 AZ Hilversum	02159-36811
SG Natuurbescherming	: R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562

Waarnemingskaartjes:

Inzenden	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
Afhalen	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
	W.J.A. Hoeffnagel	Krekelmeent 72	1218 ED Hilversum	02159-19356
	P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AL Hilversum	035-831592
	J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804

Waarnemingskaartjes kunnen bij alle bestuursleden worden ingeleverd.

Andere Nuttige Adressen:

Controleur Vogelwet	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
Consulent Vogelbescherming en Vrije Vogelreservaten:	R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562
Aanmelding Vogelcursus	: A.v.Klaveren-Van Oord	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-561426
Vogelasiel	: W.van Ingen-Den Oude	J.v.Schimmelstr.6	1411 VS Naarden	02159-45658

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 20,- (minimaal), huisgenootleden f. 7,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

1642
064
736

32 | 42 =
22 | 00
5442 =